

SHAHRARANEWS.IR
شنبه ۵
۲۲ مهر ۱۴۴۸
۰۸ شهریور ۱۴۰۵
۲۸ صفحه - ۱۶ صفحه روزنامه
۱۲۰۰۰۰ تومان شماره ۱۴۲۶

خادمی، زرین ترین مدال جهان

محله نامن

یادداشت

نمایش قدرت
فضاسازی برای
امتیازگیری از ایران

ابوالقاسم شهریاری
دکترای علوم سیاسی و مدرس دانشگاه فردوسی

بازار ساعت؛ به وقت پکن

بیش از ۷۵ درصد ساعت های موجود در بازار، چینی هستند

۹

آلن شُرب و نورالهدی رونقی، برای عبور از پیش فرض های غربی از آمریکا به ایران سفر کردند؛ تجربه ای از کشف پویایی اقتصادی و روح جمعی ایرانی ها

ایران پیشرفته آنچه زوج خارجی دیدند

۱۰

نگارنده: سحر علی شاد

نگاهی به فعالیت های دینی، سیاسی و تبلیغی حجت الاسلام والمسلمین موسوی کاخانی، واعظی که منبرهای محبوب و معروفی دارد

مرد کتاب و منبر

محله او۱۲

درباره پیشینه کالایی که در زندگی مردم خراسان فقط یک طعم دهنده غذایی محسوب نمی شد

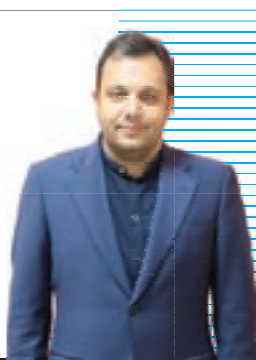
مردم نمک می خواستند
یا مشروطه؟

۱۵

رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل شورای اسلامی شهر مشهد خبر داد

بهربرداری از
دوربرگردان ابوطالب و
میان گذر جنوبی، به زودی

۳

بررسی ابعاد اعتقادی وجود مبارک
آخرین حجت الهی

باوری زندگی ساز
و امیدی راهگشا

۱۴

رئیس پلیس راه استان از اقدامات پیشگیرانه در جاده های خراسان رضوی خبر داد

طرح ویژه پلیس
برای کاهش تصادفات

۲

گفت وگو با مهدی قربانی، مترجم و پژوهشگر هنر اسلامی درباره اهمیت تغییر راهبرد هنرمندان در عصر فناوری های نوین

هوش مصنوعی، غربالگری
تاریخی خوش نویسی است

۱۳

نگاهی به پرونده لژیونرهای خراسانی به بهانه پیوستن علی نعمتی به تیم لوسیل قطر

فهرست خارج رفته های
مشهدی!

۵

مدیرعامل سازمان باؤآفرینی فضاهای شهری شهرداری مشهد خبر داد

مذاکره با مالکان برای احیای
۲۳۸ خانه تاریخی شهر

۳

اینفو شهر

نمای آماری از حمایت اضطراری
از بنگاه های آسیب دیده در خراسان رضوی

پرداخت ۲۳۸۴ میلیارد ریال تسهیلات
به ۲۲۹ واحد اقتصادی

آمار ثبت و پرداخت تسهیلات

ارزش درخواست ها: بیش از
۹۵۳۳۳ میلیارد ریال

میزان ثبت درخواست:
۱۲۲۱ در سامانه کات

تسهیلات پرداخت شده:
۲۳۸۴ میلیارد ریال

واحدهای دریافت کننده:
۲۲۹ واحد اقتصادی

اشتغال هدف گذاری شده:
۲۹۷۵۹ نفر

میزان تسهیلات بر اساس تعداد کارکنان

کمتر از ۵۰ نیروی کار
(به ازای هر نفر):
۴۴۰ میلیون ریال

بیش از ۵۰ نیروی کار
(به ازای هر نفر):
۲۲۰ میلیون ریال

بیش از ۱۰۰ نیروی کار
معادل یک ماه
حقوق کارکنان بر
اساس فهرست بیمه

شرایط بازپرداخت

نرخ سود پایه:
۲۳ درصد سالانه

دوره بازپرداخت:
۶ ماه

مبنای محاسبه: آخرین مصوبه شورای پول و اعتبار

پاداش حفظ اشتغال

اگر بنگاه تا پایان خردادماه

تعداد کارکنان خود را حفظ یا افزایش دهد:

نرخ سود به ۱۸ درصد کاهش می یابد

اینفوگرافیک: احسان احمدزاده صدیقی | شهرآرا

استاندار خراسان رضوی مطرح کرد

ضرورت استفاده از ظرفیت های استان برای حمایت از هوانیروز مشهد

استاندار خراسان رضوی با تأکید بر نقش نیروهای نظامی و امنیتی در تأمین امنیت کشور گفت: هر آنچه در چارچوب اختیارات و ظرفیت های استان قابل انجام باشد، برای حمایت و پشتیبانی از هوانیروز مشهد به کار گرفته خواهد شد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی استانداری خراسان رضوی، غلامحسین مظفری در دیدار با فرمانده پایگاه پنجم رزمی هوانیروز مشهد اظهار کرد: هوانیروز در گذشته و امروز منشأ خدمات بسیار زیادی بوده اند و امنیتی که امروز کشور از آن برخوردار است، همواره مرهون تلاش ایثار و حضور نیروهای نظامی و امنیتی است. امروز نیز در شرایطی که در برابر قدرت های بزرگ دنیا ایستاده ایم، مدیون همه افزایشی هستیم که ایستادگی کردند، خدمت کردند و همچنان با آمادگی کامل در حال انجام مأموریت هستند. این موضوع برای همه روشن است و همه می دانند که امنیت کشور حاصل مجاهدت و فداکاری این افراد است.

وی افزود، ما نیز وظیفه مشترکی در قبال حمایت از این مجموعه داریم و باید از همه ظرفیت ها و امکانات برای کمک به این عزیزان استفاده کنیم. هر آنچه در اختیار استان باشد، در چارچوب اختیارات و ظرفیت های مدیریتی و اجرایی استان، حتما برای کمک و پشتیبانی به کار خواهیم گرفت و در این زمینه در کنار شما هستیم.

نقش آفرینی هوانیروز مشهد در رویدادهای مهم تاریخی

فرمانده پایگاه پنجم رزمی هوانیروز مشهد نیز در این دیدار بیان کرد: هوانیروز در دوران هشت سال دفاع مقدس، چه در عملیات های ارتش، چه سپاه و چه عملیات های مشترک، همواره نقش آفرین بوده و هیچ عملیاتی را سراغ نداریم که هوانیروز در آن نقشی نداشته باشد. اوج این نقش آفرینی در عملیات مرصاد بود، زمانی که منافقین با حمایت آمریکا و رژیم صهیونیستی قصد پیشروی داشتند و هوانیروز نقش بسیار سازنده و مهمی ایفا کرد.

سرهنگ خلبان حبیب... تاج آبادی افزود: امروز نیز با آمادگی کامل در حال انجام مأموریت هستیم. تیم های عملیاتی و آتش در مشهد و تربت حیدریه مستقر هستند و

مدیرکل هماهنگی امور فرهنگی زائرین استانداری خراسان رضوی تأکید کرد

توجه ویژه به رویکردهای نوآورانه و متناسب با نیاز زائران

ذی ربط شرکت کرد. وی با اشاره به اهمیت بهره گیری از تمامی ظرفیت های فرهنگی استان در دهه پایانی ماه صفر اظهار کرد: راه آهن مشهد، علاوه بر نقش مهم خود در جابه جایی زائران، می تواند به عنوان یکی از مهم ترین بسترهای ترویج فرهنگ رضوی و انتقال مفاهیم دینی و معنوی به زائران ایفای نقش کند.

مدیرکل هماهنگی امور فرهنگی زائرین استانداری خراسان رضوی با تأکید بر اینکه ایام دهه پایانی ماه صفر، فرصت ارزشمندی

مدیرکل هماهنگی امور فرهنگی زائرین استانداری خراسان رضوی از برنامه های فرهنگی راه آهن مشهد برای استقبال و راهنمایی زائران دهه پایانی صفر یاد کرد. عباس خراعی هم زمان بازدید کرد و به دهه پایانی ماه صفر و افزایش ورود زائران به مشهد، با حضور در راه آهن مشهد، از روند اجرای برنامه ها و فعالیت های فرهنگی پیش بینی شده برای زائران بازدید و در جلسه ای با مسئولان

خبر

ادامه ۱۲

بهره‌برداری از دوربرگردان ابوطالب و میان‌گذر جنوبی، به زودی

مشهدالرضا^(ع) باعث افزایش شدید بار ترافیکی در ورودی‌ها و معابر اصلی شهر شده بود، موضوعی که شورای ششم و مدیریت شهری مشهد را بر آن داشت تا توسعه شریان‌های بزرگراهی را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهند. در همین راستا، اجرای دوربرگردان غیرهم‌سطح شرقی ابوطالب و میان‌گذر جنوبی – که عملیات ساخت آن‌ها با وجود همه چالش‌ها و شرایط سخت بدون وقفه ادامه داشت- به ایستگاه پایانی رسید.

رئیس کمیسیون عمران، حمل و نقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد با اعلام خبر آماده‌سازی این دو پروژه برای افتتاح، به شهرآرا گفت: افتتاح دوربرگردان غیرهم‌سطح شرقی

ابوطالب و میان‌گذر جنوبی، پاسخی کاملاً علمی و عملی به انتظار چندساله شهروندان برای کاهش سنگینی ترافیک در این پهنه‌هاست و آثار روان‌سازی آن بلافاصله پس از زیربار رفتن پروژه‌ها در شرق و شمال شرق مشهد مشهود خواهد بود.

● اجرای ۲ پروژه پس از بررسی‌های دقیق نهادهای مطالعاتی

مجید نژادحسین افزود:

تصمیم‌گیری برای اجرای این طرح‌ها پس از بررسی دقیق نهادهای مطالعاتی و سازمان‌های تخصصی ترافیک

مدیرعامل سازمان بازآفرینی فضاهای شهری شهرداری مشهد خبر داد

به تأیید رسیده است؛ ازاین‌رو افت شدید زمان توقف خودروها و بهبود محسوس کیفیت عبور و مرور در شبکه بزرگراهی، دستاورد مستقیم بهره‌برداری از این پروژه‌ها خواهد بود.

وی با اشاره به اینکه بهره‌برداری از این پروژه‌ها یکی از بخش‌های کلیدی شبکه بزرگراهی مشهد است، گفت: پروژه‌هایی مانند دوربرگردان شرقی ابوطالب که نقشه‌های آن‌ها از پیش آماده بود، اکنون با تکیه بر اسناد فرادست و پیوست‌های اثرسنجی معتبر، آماده‌اند تا با افتتاح خود، زمان توقف خودروها را در آن بخش به شدت کاهش دهند و جریان حرکت را در شبکه بزرگراهی شهر بهبود بخشند.

۷۵ درصد حفاری تونل خط ۳ متروی مشهد پایان یافت

حفاری هجده کیلومتر از مسیر ۲۴ کیلومتری تونل خط سوم قطار شهری مشهد، معادل ۷۵ درصد آن، پایان یافته و دستگاه تی‌بی‌ام اکنون در مسیر «قاسم‌آباد» مشغول به کار است. با وجود شرایط اقتصادی سخت، عملیات اجرای طرح قطار شهری مشهد در چهار جبهه فعال است. به‌زودی ایستگاه بسیج در خط سوم به عنوان مهم‌ترین ایستگاه تبدیلی کشور وارد مدار بهره‌برداری و با این اقدام خط یک قطار شهری به حرم مطهر متصل می‌شود. حفاری خط چهارم به طول ۱۴٫۵ کیلومتر نیز در دست انجام و تاکنون ۶٫۵ کیلومتر از مسیر حفاری شده است.

کیانوش کیانمیر
نایب‌رئیس شورای
شهرداری مشهد

مدیر کل نظارت بر نگهداری و تعمیرات شهرداری مشهد خبر داد

طراحی نخستین نرم‌افزار مدیریت نگهداری و تعمیرات شهری در کشور

جاوید نگهداری و مراقبت اصولی از ناوگان شهرداری نه فقط یک ضرورت فنی، بلکه یک روش صحیح برای مدیریت شهری است. زیرا ناوگان شهرداری سرمایه کلان ملی و ابزار اصلی اجرای وظایف حاکمیتی و خدماتی شهرداری است؛ از همین‌رو اجرای برخی روش‌های نوین کمک مهمی به این هدف خواهد کرد. براین اساس مدیرکل نظارت بر نگهداری و تعمیرات شهرداری مشهد، از طراحی و استقرار نخستین نرم‌افزار جامع نگهداری و تعمیرات شهری به عنوان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این اداره‌کل خبر داد.

● امکان برنامه‌ریزی دقیق‌تر و تخصیص هدفمند اعتبارات

بهنام خیاط با اشاره به گستردگی ماشین‌آلات، ناوگان، تجهیزات، تأسیسات و زیرساخت‌های شهری متعلق به شهرداری مشهد، گفت: سامان‌دهی فعالیت‌های نگهداری و تعمیرات این سرمایه‌های ارزشمند از ضرورت‌های مدیریت شهری است. هر سال بخش درخورتوجهی از اعتبارات شهرداری به نگهداری، تعمیرات و بهسازی مجموعه‌های مختلف اختصاص پیدا می‌کند و مدیریت دقیق این منابع، نقش مهمی در افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها و ارتقای سطح ایمنی دارد. وی اضافه کرد، با استانداردسازی اطلاعات، دسته‌بندی تجهیزات، سامان‌دهی پیمان‌ها و ثبت کامل اقلام و دارایی‌های شهرداری در این سامانه، امکان برنامه‌ریزی دقیق‌تر، تخصیص هدفمند اعتبارات و نظارت مؤثر بر پروژه‌های نگهداری و تعمیرات فراهم خواهد شد.

وی یادآور شد، شهرداری مشهد، به عنوان نخستین کلان‌شهر کشور، اقدام به طراحی و استقرار یک نرم‌افزار بومی جامع در حوزه نگهداری و تعمیرات شهری کرده است. این سامانه هم‌اکنون در برخی حوزه‌های اجرایی در حال بهره‌برداری و در سایر بخش‌ها در مرحله استقرار و ورود اطلاعات است.

خیاط تأکید کرد، با استقرار این سامانه در همه حوزه‌های اجرایی شهرداری مشهد، امکان کنترل بهتر هزینه‌ها، مدیریت هوشمند دارایی‌ها و رسیدگی بموقع به تجهیزات و تأسیسات شهری به منظور کاهش ریسک در مرحله بهره‌برداری فراهم می‌شود.

زهره خاتمی
نایب‌رئیس شورای
شهرداری مشهد

کلان شهر قرار خواهد داد. تا پیش از این، گسترش سالانه تعداد خودروها و تشرف میلیون‌ها راننده به

مدیرعامل سازمان بازآفرینی فضاهای شهری شهرداری

فضاهای شهری شهرداری مشهد از اتمام مذاکره با ۱۵۰ نفر از مالکان برای احیا و بازسازی خانه‌های تاریخی طی فعالیت این دوره مدیریت شهری در این شهر خبر داد و گفت: اکنون نیز در حال مذاکره با ۲۲۸ مالک و همچنین اداره کل میراث فرهنگی خراسان رضوی هستیم تا این مالکان نیز بازسازی خانه تاریخی خود را شروع کنند.

محمود عبدا...زاده با اشاره به اینکه مالکان معمولاً خود اقدام به بازسازی خانه‌های تاریخی که در آن ساکن هستند، می‌کنند، به شهرآرا گفت: پس از اخذ تأیید اداره کل میراث فرهنگی خراسان رضوی با مالک در دریافت مجوزهای لازم شهرداری همکاری می‌کنیم.

زهره خاتمی
نایب‌رئیس شورای
شهرداری مشهد

● شناسایی ۸۴۷ بنای تاریخی دارای ارزش

وی با اشاره به اینکه در مشهد ۸۴۷ بنای تاریخی دارای ارزش شناسایی شده است، تصریح کرد: از این میان، ۶۰۹ مورد دارای تأییدیه میراث فرهنگی است و ۲۳۸ مورد در مرحله مذاکره

برای عبور از تنش آبی و به همت مدیریت شهری مشهد، احیای پرشتاب چاه‌های قدیمی شهر در حال انجام است

حیات دوباره در رگ‌های خفته شهر

در شهری با اقلیم خشک و تاب‌آوری محدود در برابر کم‌آبی، هر روز بدون آب برای آبیاری فضای سبز، یعنی یک قدم نزدیک شدن به از بین رفتن حدود ۷ هزار هکتار فضای سبز شهر و درست همین جاست که تأمین آب فضای سبز از یک موضوع خدماتی معمول و روزمره به مسئله‌ای راهبردی تبدیل می‌شود. ساخت تصفیه‌خانه، خرید پساب برای ۲۵ سال آینده شهر، ساخت و افزایش ظرفیت مخازن آب، کاشت گیاهان مقاوم به کم‌آبی و متناسب با اقلیم مشهد تنها بخشی از این تصمیمات برای زنده نگه داشتن سرسبزی شهر است؛ اما حالا و در ادامه این زنجیره تصمیمات راهبردی، معاونت خدمات شهری روی بهینه‌سازی ظرفیت‌های موجود و جان دادن دوباره به زیرساخت‌هایی مثل چاه‌ها و قنات‌های قدیمی متمرکز شده است و در کنار بازسازی یازده چاه قدیمی و افزایش راندمان آن‌ها، سه قنات قدیمی و فراموش شده وکیل‌آباد، صابر و کوه‌پارک هم یک بار دیگر زنده شده‌اند تا با کمک سایر منابع، فضای سبز مشهد را زنده نگه دارند.

● ظرفیت‌های قدیمی بهینه‌سازی می‌شوند

معاون محیط زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد یکی از راهبردهای کلیدی اسمال را تمرکز بر بهینه‌سازی ظرفیت‌های موجود برای تأمین آب مورد نیاز فضای سبز معرفی کرد و افزود، با توجه به اقلیم خشک مشهد و تنش‌های آبی در سال‌های اخیر، تأمین آب پایدار برای فضای سبز به یکی از اصلی‌ترین اولویت‌های مدیریت شهری تبدیل شده است و اسمال در کنار همه برنامه‌ها و رویکردها، بر نوسازی زیرساخت‌های فعلی و تعمیر و نگهداری اساسی آن‌ها متمرکز شده‌ایم.

مهدی یعقوبی با اشاره به آغاز بهنگام‌سازی چاه‌های قدیمی فضای سبز شهرداری گفت: در گام اول تعمیر اساسی و بازسازی چاه‌های قدیمی آب فضای سبز در دستور کار قرار گرفته است و اکنون یازده حلقه چاه، معادل ۴۰ درصد ظرفیت چاه‌های فضای سبز، در حال بازسازی کامل است. هدف از این پروژه، جلوگیری از هدررفت منابع، افزایش راندمان استخراج آب از چاه‌ها و کاهش حمل تانکری آب است که اقدامی مهم برای تقویت پایداری فضای سبز محسوب می‌شود.

وی تأکید کرد، چاه‌های فرسوده با مصرف برق بالاتر و بازدهی کمتر، هزینه‌های نگهداری را به شدت افزایش می‌دهند و بازسازی این چاه‌ها باعث کاهش مصرف انرژی و افزایش طول عمر پمپ‌ها می‌شود و به صورت مستقیم هزینه‌های جاری مدیریت شهری را کاهش می‌دهد.

اما احیای قنات‌های قدیمی و گاهی تاریخی شهر، پروژه دیگری تأمین آب معاونت خدمات شهری است که یعقوبی درباره جزئیات آن تصریح کرد: آنچه مدیریت آب را در این دوره متمایز می‌کند، تغییر نگاه از اتکال صرف به چاه‌ها، پساب و... به سمت بهره‌گیری از دانش و علم آب سنتی ایران است. مطالعات گسترده‌ای روی قنات‌های قدیمی شهر آغاز شد و احیای قنات‌های قدیمی شهر کلید خورد که اقدامی زیست‌محیطی، برای بازگرداندن حیات به رگ‌های حیاتی شهر است.

● احیای ۳ قنات قدیمی شهر

وی از احیای سه قنات قدیمی شهر در این پروژه خبر داد و بیان کرد: از جمله پروژه‌های شاخص در این زمینه می‌توان به احیای قنات باغ وکیل‌آباد، صابر و کوه‌پارک اشاره کرد.

معاون خدمات شهری شهرداری مشهد احیا و استفاده از قنات را سرمایه‌گذاری برای آینده شهر دانست و تأکید کرد: هرلتر آبی که از قنات‌های احیا شده تأمین می‌شود، به معنای کاهش مصرف برق و کاهش هزینه پرداختی برای خرید یا انتقال آب است. ضمن اینکه بازگشت به منابع پایدار و مدیریت هوشمند استحصال، از خسارات سنگین ناشی از فرونشست زیرساخت‌های شهری جلوگیری می‌کند؛ خسارتی که به مراتب بیشتر از بازسازی قنات‌هاست و این اقدامات نه یک هزینه اضافه، بلکه یک «سرمایه‌گذاری محافظتی» برای تثبیت دارایی‌های سبز شهر و کاهش فشار بر خزانه آبی شهرداری در دهه‌های پیش‌روست.

احیای رگ‌های حیاتی مشهد؛ استراتژی آب محور در شهر خشک

چرا این اقدام مهم است؟

- چالش: اقلیم خشک + تاب‌آوری محدود در برابر کم‌آبی.
- خطر: تهدید ۷۰۰۰ هکتار فضای سبز شهر.
- راهبرد: تغییر نگاه از «مصرف کننده» به «تأمین کننده پایدار» با ترکیب دانش مدرن و سنتی.

بازسازی و بهینه‌سازی چاه‌ها

- تعداد: ۱۱ حلقه چاه قدیمی.
- سهم: معادل ۲۰ درصد از کل ظرفیت چاه‌های فضای سبز.
- نتایج کلیدی: افزایش راندمان استخراج آب، کاهش هدررفت منابع، کاهش حمل آب با تانکر (کاهش هزینه‌های جاری)، کاهش مصرف برق و افزایش طول عمر پمپ‌ها.

احیای قنات تاریخی

- رویکرد: بهره‌گیری از هوش آبی نیاکان برای آینده.
- پروژه‌های شاخص: احیای ۳ قنات کلیدی:
- ۱- قنات باغ وکیل‌آباد ۲- قنات صابر ۳- قنات کوه‌پارک
- مزیت استراتژیک: «سرمایه‌گذاری محافظتی» برای پیشگیری از فرونشست زمین و کاهش فشار بر خزانه آبی شهرداری.

لیگ ژیمناستیک دختران استان با هدف تشکیل تیم خراسان رضوی در رقابت های کشوری برگزار شد. رقابت های لیگ ژیمناستیک هنری دختران خراسان رضوی در سالن استاد یزدزاد مجموعه ورزشی سجاد مشهد با حضور بیش از دویست ورزشکار از سراسر استان برگزار شد و در پایان نفرات و تیم های برتر معرفی شدند. در این دوره ورزشکاران در بخش های حرک و حرکات زمینی با یکدیگر رقابت کردند و در پایان نیز قهرمان قهرمانان معرفی شد که در بخش انفرادی، نیکا نیکنام مقام نخست را کسب کرد، آوا جعفرزاده در جایگاه دوم قرار گرفت و روشا یگانه و صبا داوطلب به صورت مشترک سوم شدند. در بخش تیمی دسته یک، باشگاه سجاد مشهد به مقام قهرمانی دست یافت و تیم های سالن شمسى حجتى و سالن استاد یزدزاد مشهد به ترتیب دوم و سوم شدند. در رقابت های دسته ۲ نیز تیم نیشابور عنوان نخست را کسب کرد و تیم های ریحانه بهشتی و تربت حیدریه به ترتیب در جایگاه های دوم و سوم قرار گرفتند. شمسى شجاعى، نایب رئیس بانوان هیئت ژیمناستیک خراسان رضوی، اعلام کرد که این مسابقات با هدف انتخاب تیم منتخب استان برای حضور در رقابت های کشوری برگزار شد و نفرات برتر براساس نظر کمیته فنی و امتیازات کسب شده به مسابقات کشوری راه خواهند یافت.

رقابت پینگ پنگ باز مشهدی در دسته برتر امیدها

دختر پینگ پنگ باز مشهدی با اختلاف کم سکوی امید های کشور را از دست داد. مسابقات آزاد امیدهای کشور در سه مرحله گروهی، حذفی و نهایی برگزار شد که در مرحله گروهی ۴۵ پینگ پنگ باز دختر از سراسر کشور حضور داشتند و خراسان رضوی با دو نماینده به نام یکتا ادیبیان و مهدیس خوش خلق در این مسابقات حاضر شد. در پایان این رقابت ها ادیبیان توانست به دسته برتر راه یابد، اما دیگر نماینده استان حذف شد. ادیبیان در کنار یازده پینگ پنگ باز دیگر به چهار بازیکن حاضر در دسته برتر پیوست و یازده دور رقابت راپشت سر گذاشتند تا نفرات برتر امیدهای کشور مشخص شوند. در پایان یازده دور رقابت فشرده در مسابقات رده پندی دسته برتر امیدهای دختران کشور، یکتا ادیبیان، تنها نماینده خراسان رضوی، با چهار شکست و یازده پیروزی و کسب ۲۶ امتیاز در رده چهارم جای گرفت، در حالی که با نفر سوم فقط یک امتیاز اختلاف داشت. مارال تقی زاده از استان آذربایجان شرقی با ۲۸ امتیاز قهرمان شد، ماندانا موسوی از استان اصفهان با ۲۸ امتیاز نایب قهرمان شد و کیانا بازمانی از استان تهران با ۲۷ امتیاز مکان سوم را به خود اختصاص داد.

فوتسالیست مشهدی در اردوی ملی مظفر

بازیکن مشهدی فوتسال به دومین اردوی انتخابی تیم ملی فوتسال بانوان دعوت شد. دومین اردوی انتخابی تیم ملی فوتسال بانوان از بیست و یکم مرداد در مرکز ملی فوتبال برگزار می شود و شهرزاد مظفر، سرمربی تیم، ۲۴ بازیکن جوان را برای اولین بار به تمرینات فرا خواند. در این فهرست زهرا پرهنر تنها نماینده خراسان رضوی در اردو خواهد بود که نخستین بار توسط مظفر فرا خوانده شده است. اولین مرحله اردوی انتخابی نیز از هجدهم مرداد به مدت سه روز برگزار می شود.

فوتسال در چین روزی یازدهم مرداد ۱۳۹۰ برای اولین بار در فوتسال بانوان استان تیم پریسا به لیگ برتر کشور صعود کرد. این تیم با مربیگری و هدایت ملیحه فیروزی و بازی بازیکنانی چون بهناز افشار که آن زمان سابقه حضور در تیم ملی را داشت، به این موفقیت بزرگ دست یافت. این اولین تجربه حضور مشهدی ها در بالاترین سطح فوتسال بانوان کشور بود که البته فرجام خوشی نداشت و در پی اعتنایی مسئولان به همان سرعتی که رشد کرد، نابود شد!

تاریخ نگاری برگزاری مسابقات فوتبال در مشهد و حضور در مسابقات کشوری

یکه تازی مشهد در آموزشگاه های کشور

حسین نخعی شریف در شماره گذشته به چگونگی شکل گیری مسابقات فوتبال آموزشگاه های کشور پرداختیم که به نوعی مسابقات جوانان کشور بود و شش دوره را مرور کردیم؛ جایی که فوتبالی ها از سومین دوره به این رقابت ها پیوستند که با عنوان المپاد ورزشی برگزار می شد تا مشهدی ها از همان ابتدا برای حرفه اشان شاخ و شانه بکشند. در این قسمت رقابت های سال های ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴ را مرور می کنیم.

ستاره مشهدی بسکتبال ایران برای ماجراجویی جدید به تیم تازه لیگ برتر پیوست

افخمی گچسارانی شد

تیم بسکتبال نفت و گاز گچساران با پنج خرید هم زمان ترکیب تیمش را برای حضور در لیگ برتر کامل تر کرد. این تیم که فصل قبل توانست به لیگ برتر صعود کند، حالا به دنبال بسنن تیمی قوی است و در این مسیر بازیکنان جدیدی به ترکیب خود اضافه کرده است. صارم جعفری، علی مالکی، مهدی افخمی، ابراهیم بیگی و امیر طاهرخانی پنج بازیکن جدید این تیم هستند که در این میان مهدی افخمی گارد رأس مشهدی این تیم است که توانایی بازی در چند پست را دارد. افخمی که سال ها در تیم آویژه صنعت پارسی مشهد در لیگ برتر بازی کرده، پس از کناره گیری آویژه از لیگ برتر، حالا دوسه فصلی است که خارج از مشهد بازی می کند. افخمی فصل گذشته برای تیم گلنور اصفهان بازی کرد و یکی از بازیکنان برتر این تیم بود. افخمی فصل گذشته چهار بار عنوان بهترین بازیکن میدان را در نبردهای گلنور با حریفان از آن خود کرد و از این حیث یکی از ستاره های این تیم بود. او فصل قبل تر در لیگوندیس شیراز بازی می کرد و حالا به دنبال ماجراجویی تازه در تیم تازه لیگ برتری شده نفت و گاز گچساران است. تیم نفت و گاز گچساران که فصل گذشته با درخشش در لیگ دسته اول توانست سهمیه ارزشمند لیگ برتر را به دست آورد، حالا با تلفیقی از بازیکنان جوان و باانگیزه و مهره های با سابقه لیگ برتری، به دنبال تثبیت جایگاه و حضوری قدرتمند در بالاترین سطح بسکتبال ایران است.

نگاهی به پرونده لژیونرهای خراسانی به بهانه پیوستن علی نعمتی به تیم لوسیل قطر

فهرست خارج رفته های مشهدی!

مرتضی اخوان

خبر پیوستن علی نعمتی، مدافع ملی پوش خراسانی، به تیم لوسیل قطر، بهانه ای شد تا نگاهی بیندازیم به کارنامه مشهدی هایی که در خارج از کشور فوتبال بازی کردند؛ بازیکنانی که پس از رسیدن به سطحی از کیفیت توانستند مسیر لژیونر شدن را پیدا کنند و در لیگ های خارج از ایران به میدان بروند. لژیونر شدن اتفاق مبارکی برای هر فوتبالیستی است و بی تردید مسیر جدیدی را پیش پای او می گذارد. بازیکنان خراسانی زیادی در طول دوران فوتبال حرفه ای شان لژیونر شده اند؛ نفراتی چون خداداد عزیزی، رضا عنایتی، علیرضا نیکبخت واحدی، رضا قوچان نژاد و... در این میان برخی مربیان خراسانی نیز توانسته اند لژیونر شوند و خارج از مرزهای کشور در تیم های باشگاهی دیگر مربیگری کنند. در این گزارش نگاهی خواهیم انداخت به پرونده فوتبالیست های خراسانی که توانسته اند لژیونر شوند.

● غزال تنبیزا در خاک اروپا

شاید مهم ترین فوتبالیست مشهدی که توانست به عنوان یک ستاره لژیونر شود و عملکرد خوبی هم داشته است، خداداد عزیزی باشد. او سال ۱۳۷۶ و پس از درخشش با تیم ملی فوتبال به کلن آلمان پیوست. خداداد در حالی با درخشش در تیم ملی لژیونر شد که

پیش از آن در باشگاه های ابومسلم مشهد، فتح تهران و بهمن بازی می کرد و فقط چهار بازی به عنوان بازیکن قرضی در باشگاه های آسیا برای ارتش سرخ پایتخت انجام داد و هیچ گاه در هیچ کدام از دو تیم بزرگ پایتخت بازی نکرده بود. عزیزی از کلن به سن خوزه آمریکا رفت و بعد هم بازی در النصر امارات را تجربه کرد.

رضا عنایتی یکی دیگر از مهاجمان فوتبال مشهد بود و سه فصل بازی در لیگ امارات را تجربه کرد؛ با این

● خارج رفته های کمتر شناخته شده

در این میان برخی بازیکنان فوتبال خراسان هم بوده اند که در حالی لژیونر شدند که هرگز موفقیت های عزیزی و عنایتی و نیکبخت را تجربه نکردند. شاید در این میان حمید ابراهیمی بهترین عملکرد را داشت که سال ۱۳۷۷ آقای گل ایران شد و بازی در تیم های دالیان چین، عجمان امارات و بی اس بی اس اندونزی را به عنوان لژیونر تجربه کرد. حجت حق وردی هم یکی از بازیکنان

مشهدی بود که برای تیم های سومقایبت و نفتچی آذربایجان بازی کرد و حتی پیراهن تیم ملی آذربایجان را هم پوشید. سعید جاهجویی هم دیگر فوتبالیست مشهدی است که از بازی در ابومسلم مشهد و استقلال اهواز و فجر سپاسی شیراز سرانجام در سال های آخر فوتبالش به تایلند رفت و در لیگ این کشور بازی کرد و حتی عنوان قهرمانی هم دارد.

● مسیر لژیونر شدن از مشهد

بعضی بازیکنان فوتبال ایران هم بودند که مشهدی نبودند، اما به واسطه سال ها حضور در فوتبال مشهد یا حتی زندگی در مشهد توانستند لژیونر شوند. یکی از این بازیکنان، آندرانیک تیموریان بود که از ابومسلم مستقیم به بولتون انگلستان پیوست. او پس از پایان دوران خدمت سربازی اش در تیم مشهدی توانست در روزهایی که لژیونر شدن فقط منوط به استقلالی یا پرسپولیسی بودن بود، مستقیم از ابومسلم لژیونر شود. اما علی موسوی دیگر بازیکنی است که با وجود اصالت جنوبی اش با خانواده اش به عنوان مهاجران جنگ زده اهواز به محله شهرک عرب های مشهد آمده و اینجا بزرگ شده بود. موسوی هم پس از بازی در ابومسلم و استقلال تهران، به بایرلورکوزن آلمان پیوست تا لژیونر شود. البته او پیش از لورکوزن یک فصل برای تیم اس سی فورتونا کلن بازی کرد. رضا قوچان نژاد دیگر لژیونر مشهدی است که همه فوتبالش خارج از مشهد و استان

خراسان رضوی بوده است. قوچان نژاد از بچگی به هلند رفته و همراه خانواده در اروپا زندگی کرده است. او یکی از ستاره های اردیوبیسه هلند بود و چند فصل جزو بازیکنان برتر این لیگ به شمار می رفت. او علاوه بر هلند در لیگ های برتر انگلستان و استرالیا هم بازی کرد و حتی بازی در تیم های حوزه خلیج فارس از جمله الکویت و الوکره را هم تجربه کرد.

● مربیان لژیونر مشهدی آن سوی مرزها

اما فوتبال مشهد یک ستاره بزرگ در آسمان مربیگری فوتبال ایران دارد که شاید جزو اولین مربیان لژیونر تاریخ فوتبال ایران بود. حشمت مهاجرانی سال ۱۳۵۹ پس از موفقیت های چشمگیر با تیم ملی فوتبال ایران (از قهرمانی آسیا تا حضور در جام جهانی) به امارات رفت و معمار فوتبال این کشور شد. او علاوه بر تیم ملی امارات، در تیم باشگاهی الوحده این کشور هم مربیگری کرد. او سپس به عمان رفت و فوتبال این کشور را هم متحول کرد. مهاجرانی سرمربیگری الاهلی قطر را هم در کارنامه دارد. حالا اسمال در مربی دیگر از خراسان رضوی و شهر مشهد هم تجربه لژیونر شدن را پیدا کرده اند. مصطفی صداقت و عماد مهاجرى به تازگی با جیبی گل محمدی به عنوان کادرفنی تیم دھوک عراق مشغول به فعالیت شده اند تا آخرین نسل مربیان خراسانی لژیونر در خارج از فوتبال ایران باشند.

مسعود مهاجرانی در مقابل تبریز و البته شکست ۴ بره اهواز مقابل تهران، نایب قهرمانی خود را ثبت کردند.

● تکرار ناب قهرمانی

فوتبالیست های مشهدی همراه دیگر ورزشکاران منتخب آموزشگاه های استان، اواخر خرداد ۱۳۴۳ با اتوبوس روانه کرمان شدند تا در دهمین دوره مسابقات قهرمانی کشور شرکت کنند. رقابت های فوتبال در سه گروه شش تیمی با حضور هجده تیم آغاز شد. مشهدی ها ابتدا بندرعباس را با چهار گل از پیش رو برداشتند و پس از شش تایی کردن کرمانشاه، یزد و همدان را نیز مغلوب کردند و در دیداری نفس گیر به مصاف شیراز رفتند و با تک گل کیوان اعتمادی به عنوان صدرنشین راهی دور دوم شدند. در این مرحله شش تیم برتر در دو گروه سه تیمی به مصاف هم رفتند که سرانجام مشهد و تهران به فینال این رقابت ها رسیدند که حاصل تلاش دو تیم پس از هشتاد دقیقه تلاش، تساوی ۱-۱ بود. در وقت اضافه، تهرانی ها موفق شدند دوبار دیگر به گل دست یابند تا تیم شایسته خراسان به نایب قهرمانی بسنده کند. خوزستان هم پس از تهران و خراسان سوم شد. پرویز قلیچ خانی، مجتبی کردنوری، پرویز میرزا حسن، جعفر کاشانی و پرویز ابوطالب، چهره های شاخص تهران بودند.

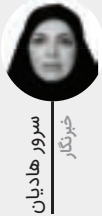
● دور از هیاهو

یازدهمین دوره مسابقات قهرمانی آموزشگاه های کشور مطابق تصمیم هیئت برگزارکننده، ویژه تیم های شهرستانی بود و مراکز استان ها در آن حضور نداشتند. این مسابقات از بیستم خرداد ۱۳۴۴ به مدت هشت روز در گرگان برگزار شد و تیم فوتبال ججنورد، نماینده استان، موفق به صعود از گروه خود شد.

معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: شارژ اعتبار کالا بزرگ الکترونیکی از مردادماه با زمان بندی جدید بر اساس رقم آخر کد ملی ایرانیان مقیم کشور انجام می شود. به گزارش ایسنا، یعقوب اندایش با اعلام این خبر گفت: از این پس، فرایند واریز اعتبار به حساب سرپرستان خانوار در سه بازه زمان بندی ۱۵هر ماه، ۲۵هر ماه و ۵ماه بعد انجام می شود. به طوری که سرپرستان خانواری که رقم آخر کد ملی شان صفر، یک و ۲ باشد و خانوارهای زیر پوشش نهادهای حمایتی و نیروهای مسلح، هر ماه روز پانزدهم، سرپرست خانوارهای با رقم آخر کد ملی ۳ تا ۶، هر ماه روز بیست و پنجم و سرپرست های با کد ملی رقم ۷ تا ۹ روز پنجم ماه بعد، اعتبار کالا بزرگی خود را دریافت می کنند. وی افزود: به عبارت روشن تر، در مرداد ماه روز پانزدهم حساب سرپرست های خانوار با کد ملی صفر تا ۲ و خانوارهای حمایتی و نیروهای مسلح، روز بیست و پنجم حساب سرپرست های خانوار با کد ملی ۳ تا ۶ و روز پنجم شهریورماه حساب سرپرست های با رقم آخر کد ملی ۷ تا ۹ شارژ خواهد شد.

بازار ساعت؛ به وقت پکن

بیش از ۷۵درصد ساعت های موجود در بازار، چینی هستند

بازار ساعت مشهد این روزها بیشتر از آنکه با نام برندها شناخته شود، با جنس های چینی و قیمت های وابسته به دلار شناخته می شود. در شرایطی که بخش زیاد ساعت های موجود در بازار وارداتی است و به گفته رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد، بیش از ۷۵درصد این کالاها از چین می آید، این بازار هم مثل بسیاری از بازارهای دیگر زیر فشار هم زمان گرانی، افت قدرت خرید مردم و افزایش اجناس بی کیفیت قرار گرفته است. فروشندگان این صنف می گویند که مسئله فقط چینی بودن کالاها نیست، بلکه ورود ساعت های درجه پایین، فروش از مسیرهای غیررسمی، خدمات فنی بدون صلاحیت و تداخل صنفی، مشکلات این بازار را بیشتر کرده است، مسائلی که هم به ضرر مصرف کننده تمام می شود و هم کار را برای واحدهای دارای مجوز سخت تر می کند. حال در گفت وگو با رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد، از وضعیت بازاری گفته ایم که هم با رکود دست و پنجه نرم می کند و هم با بی نظمی در عرضه و نظارت.

رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد با اشاره به مشکلات این صنف، از تأثیر نوسانات ارزی بر بازار ساعت، افزایش عرضه کالاهای چینی بی کیفیت، گسترش تداخل صنفی و آسیب های خرید و دریافت خدمات از کانال های غیررسمی در فضای مجازی انتقاد کرد.

کاظم واحدی با اشاره به وابستگی بازار ساعت ایران به واردات، اظهار کرد: تقریباً ۹۹درصد ساعت های مچی موجود در کشور وارداتی هستند و تولید داخلی در این بخش وجود ندارد. حتی در مورد ساعت های دیواری که بدنه، قاب و فرم آن ها در داخل کشور ساخته می شود، موتور و سیستم فنی شان همچنان وارداتی است.

وی در پاسخ به این پرسش که چرا پس از گذشت سال ها، امکان ساخت ساعت در کشور فراهم نشده است، گفت: تولید ساعت مچی، مقوله ای بسیار پیچیده است و برای توجیه اقتصادی، نیاز به تیراژ

بسیار بالایی از یک برند یا موتور خاص دارد، در حال حاضر چنین زیرساختی در کشور ما فراهم نیست.

رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد ادامه داد: حتی در ساعت های دیواری که حدود ۹۵درصد قاب و فرم آن ها داخلی است، موتورها همچنان وارداتی هستند. این موضوع نشان می دهد کل صنعت ساعت، به طور مستقیم با نوسانات نرخ دلار گره خورده است.

واحدی با تشریح شرایط اقتصادی حاکم بر این صنف گفت: ما با دو تیغه گیوتین، یعنی رکود و تورم، مواجه هستیم که فشار شدیدی بر برگ حیاتی مردم و فعالان صنف وارد کرده است. از زمان شیوع کرونا تا امروز، فشار بر مصرف کننده و توزیع کننده به حدی رسیده که بسیاری از همکاران ما در مضیقه شدید قرار گرفته اند.

سلطه کالاهای درجه ۳ چینی بر بازار ایران

رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد درباره کیفیت کالاهای موجود در بازار، تصریح کرد: بیش از ۷۵درصد ساعت های

موجود در بازار ایران، چینی هستند، اما نکته این است که کیفیت این کالاها یکسان نیست.

وی افزود: برخی واردکنندگان برای دستیابی به سود بیشتر یا کاهش هزینه های گمرکی، بی کیفیت ترین کالاهای چینی، اسفارش می دهند. برآورد ما این است که حدود ۴۰درصد کالاهای موجود در بازار از کانال های غیرمعتبر وارد شده اند و کیفیت مطلوبی ندارند. واحدی یکی از دغدغه های اصلی این اتحادیه را تضییع حقوق مصرف کنندگان در حوزه خدمات پس از فروش دانست و هشدار داد: بسیاری از افراد بدون داشتن کارت مهارت فنی، اقدام به تعمیر ساعت، تعویض باتری یا تعویض بند می کنند. این اقدامات می تواند خسارت های جبران ناپذیری به ساعت مشتریان وارد کند.

وی توصیه کرد: از عموم شهروندان می خواهم برای خرید ساعت و دریافت خدمات فنی، به فروشگاه های دارای پروانه کسب و تعمیرکارانی مراجعه کنند که کارت مهارت فنی از اتحادیه دارند. رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد افزود: فضای مجازی، با تبلیغات گیرواقعی و فعالیت فروشگاه های غیرمعتبر، به محیطی تبدیل شده است که در آن حقوق مصرف کننده هیچ تضمینی ندارد. در صورت بروز مشکل نیز امکان پیگیری قانونی برای مشتری وجود نخواهد داشت.

واحدی یکی دیگر از انتقادهای جدی این اتحادیه را تداخل شدید صنفی بیان کرد و گفت: بسیاری از فروشگاه های آرایشی و بهداشتی، لوازم خانگی و فروشگاه های تلفن همراه، بدون داشتن پروانه کسب مرتبط، اقدام به فروش ساعت می کنند. این موضوع براساس ماده ۲۸ قانون نظام صنفی ممنوع است و نهادهایی مانند اداره نظارت بر اماکن عمومی و اتاق اصناف باید در اعمال قانون، به طور جدی وارد عمل شوند، زیرا این وضعیت ضربه بزرگی به حقوق همکاران ما وارد کرده است.

رئیس اتحادیه ساعت سازان و ساعت فروشان مشهد با اشاره به چالش جدید ورود ساعت های هوشمند به بازار اظهار کرد: براساس آیین نامه داخلی، این کالا در حوزه صنف ساعت قرار دارد، اما در عمل، بیش از ۶۰درصد ساعت های هوشمند توسط فروشگاه های تلفن همراه عرضه می شوند. واحدی تأکید کرد: ساعت از مدل های کوکی و دیجیتال به مدل هوشمند رسیده است، اما ماهیت آن همچنان ساعت است و باید زیر نظر اتحادیه مربوط به این صنف نظارت شود، نه فروشگاه های تلفن همراه.

معافیت ارزی واردات مواد اولیه و ماشین آلات

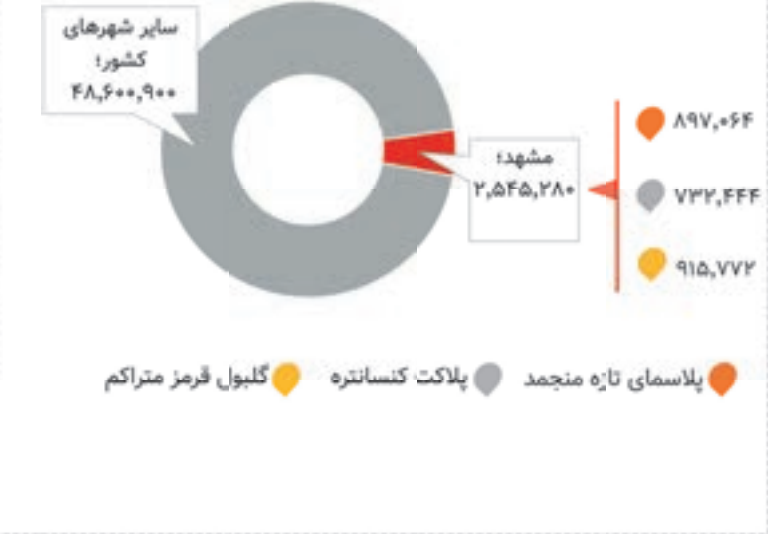
ایرنا|معاون امور صنایع اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی از صدور ۱۱میلیون یورو معافیت صنعتی معادل تقریبی ۲.۵ همت برای واردات مواد اولیه و ماشین آلات واحدهای تولیدی استان در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۵ خبر داد. ناصر بهراد با بیان اینکه این معافیت ها با هدف تسهیل فرایند تولید، کاهش هزینه های واحدهای صنعتی و حمایت از سرمایه گذاری در بخش تولید اعطا شده است، افزود: این حمایت ها در قالب پنج نوع معافیت و مجوز قانونی شامل مواد ۲۹، ۱۲۱، ۴۲ و ۳۸ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و همچنین معافیت ویژه واحدهای دانش بنیان و تولیدی به واحدهای صنعتی استان ارائه شده است.

کاهش تولید خودرو

اقتصادنیوز|بررسی آمار تولید سه خودرو ساز بزرگ کشور در چهار ماهه نخست امسال نشان می دهد که مجموع تیراژ ایران خودرو، سایپا و پارس خودرو نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش یافته است. در این میان، پارس خودرو بیشترین افت تولید را ثبت کرده و پس از آن سایپا قرار دارد، در حالی که کاهش تولید ایران خودرو نسبت به دو خودرو ساز دیگر محدودتر بوده است. بر این اساس مجموع تولید ایران خودرو، سایپا و پارس خودرو از ابتدای سال تا پایان تیرماه به ۱۸۹ هزار و ۲۰ دستگاه رسید، در حالی که این سه خودرو ساز در مدت مشابه سال ۱۴۰۴، در مجموع ۲۵۱ هزار و ۶۱۹ دستگاه خودرو تولید کرده بودند. تولید سه خودرو ساز در چهار ماه نخست امسال حدود ۲۵درصد کاهش یافته و تیراژ آن ها بیش از ۶۲ هزار دستگاه کمتر از مدت مشابه سال گذشته بوده است.

مس؛ کاندید راه اندازی صندوق های کالایی

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه، اظهار کرد: موفقیت صندوق های کالایی طلا، نقره و زعفران نشان داد که توسعه ابزارهای مالی مبتنی بر کالا، می تواند به افزایش عمق بازار، نقد شوندگی و جذب سرمایه گذاران کمک کند. به گزارش تجارت نیوز، دارابی معتقد است مس، گزینه جذاب بعدی بورس کالا برای راه اندازی صندوق های کالایی پس از طلا، نقره و زعفران خواهد بود. به گفته او، پس از مس، سایر فلزات رنگین مانند سرب و روی همچنین محصولات معدنی نظیر سنگ آهن و ککسائنه می توانند در قالب صندوق های کالایی وارد بازار شده و در این حوزه نقش آفرینی کنند و فرصت های تازه ای برای سرمایه گذاری ایجاد کنند. به باور این کارشناس بازار سرمایه، توسعه صندوق های کالایی تنها به فلزات محدود نمی شود و در آینده، حوزه هایی مانند انرژی، برق و سایر کالاهای راهبردی نیز می توانند از این ظرفیت بهره مند شوند. تجربه موفق صندوق نقره نشان داد که با وجود چالش های اولیه، این ابزارها در نهایت به افزایش نقد شوندگی، شفافیت و کارایی بازار منجر می شوند.

تهران با رد مسیر تحمیلی دولت تروریستی آمریکا، مذاکرات با عمان بر پایه حقوق حاکمیتی کشورمان را دنبال می‌کند

هرمز تا ابد برای ایران

روزانه نکر
لیله چایلیش

نقش تعیین‌کننده ایران در مدیریت گذرگاه راهبردی هرمز، از یک سو دست برتر کشورمان در تحولات اخیر و از سوی دیگر بهانه‌ای برای ماجراجویی‌های تازه و صحبت‌های متناقضی است که رئیس دولت تروریستی آمریکا در گفت‌وگو با رسانه‌ها مطرح می‌کند؛ تا جایی که ترامپ در تازه‌ترین ادعای خود مدعی شده است که آمریکا، گفت‌وگوهای بسیار خوبی، با ایران داشته و تنگه هرمز نیز «به‌زودی باز خواهد شد». این ادعا درحالی مطرح می‌شود که واشنگتن تا همین اواخر همواره بر این گزاره تبلیغاتی پافشاری می‌کرد که هرمز اساساً باز است و نیازی به تغییر در وضع کنونی وجود ندارد. همین تغییر لحن ناگهانی، خود نشانه‌ای آشکار است که ادعاهای پیشین دولت تروریستی آمریکا در برابر واقعیت‌های میدانی دوام نیاورده و کاخ سفید ناچار شده است نقش تعیین‌کننده ایران در مدیریت این گذرگاه راهبردی را، هرچند به‌صورت غیرمستقیم، بپذیرد.

تهدیدهای ترامپ علت تعویق توافق

در همین چارچوب، یک مقام آگاه نیز اعلام کرده که دلیل اصلی تأخیر در توافق ایران و عمان درباره تنگه هرمز، دخالت‌های آمریکا و تهدیدات ترامپ است. این مقام با صراحت تأکید کرده است تا زمانی که دخالت‌های آمریکا و تهدید به حمله نظامی علیه ایران وجود داشته باشد، توافق به تأخیر خواهد افتاد. او در عین حال تصریح کرده است که ایران زیر سایه تهدید هیچ توافقی نخواهد کرد.

تلاش برای پنهان کردن استیصال

ترامپ در اظهاراتش مدعی شده که آمریکا گفت‌وگوهای خوبی با ایران داشته است، اما ایران «نمی‌خواهد به آن اذعان کند». اما واقعیت این است که منابع نزدیک به تیم مذاکره‌کننده ایرانی تأکید کرده‌اند ایران فقط با عمان درباره ترتیبات آبی مدیریت تنگه مذاکره می‌کند و هیچ مذاکره‌ای با آمریکا نداشته است. این منبع آگاه تصریح کرده که موضوع گفت‌وگوها فقط مربوط به ترتیبات مدیریت تنگه هرمز و در چارچوب تفاهم دوجانبه ایران و عمان است. به این ترتیب، سخنان ترامپ را باید بیشتر تلاشی تبلیغاتی برای مصرف داخلی و آرام‌کردن متحدان منطقه‌ای ارزیابی کرد.

شکست پروژه تحمیلی آمریکا

بر اساس آنچه منابع آگاه ایرانی گفته‌اند، ایران از همان ابتدا تأکید داشته است که مسیر جنوبی که در پی بدعهدی آمریکا درباره بند ۵ تفاهم خاتمه جنگ و همچنین فشار بر عمان شکل گرفت، مسیری ناامن، غیرقانونی و تهدیدی علیه حقوق حاکمیتی ایران محسوب می‌شود. به گفته این منبع، تلاش آمریکا و برخی شریکان منطقه‌ای آن برای تبدیل این مسیر جنوبی به یک مسیر دائمی، با مقاومت قاطع جمهوری اسلامی ایران روبه‌رو شده و حملات نظامی و تهدیدهای واشنگتن نیز نتوانسته است در این تصمیم ایران تغییری ایجاد کند.

گفت‌وگو برای کریدور میانی بر پایه حقوق حاکمیتی

منبع نزدیک به تیم مذاکره‌کننده ایرانی همچنین اشاره کرده است که تهران در حال مذاکره برای تفاهم بر سر کریدور میانی هستند، کریدوری که هم حقوق حاکمیتی ایران را تأمین کند و هم ملاحظات طرف عمانی را در نظر بگیرد. این گزاره به خوبی نشان می‌دهد جمهوری اسلامی نه تنها در موضع انفعال قرار ندارد، بلکه با طرح جایگزین مشخص، ابتکار عمل را در دست گرفته است و مسیر مطلوب خود را بر اساس موازین حقوقی و الزامات امنیتی دنبال می‌کند. همین منبع تصریح کرده است که اگر آمریکا و برخی شریکان منطقه‌ای آن از ابتدا در روند مذاکرات دوجانبه ایران و عمان کارشکنی نمی‌کردند، این گفت‌وگوها می‌توانست در زمانی کوتاه‌تر به نتیجه برسد.

همه راه‌ها به هرمز می‌رسد

در روزهای اخیر، گزارش‌هایی نیز از تلاش برخی میانجی‌ها برای تدوین سندی جدید منتشر شده است. خبرنگار المیادین از اسلام‌آباد گزارش داده است که میانجیگران پاکستانی و قطری در حال تهیه سندی هستند که فقط بر تنگه هرمز متمرکز است و حتی از احتمال شکل‌گیری بادهداشت تفاهم دوم، به‌عنوان ضمیمه‌ای بر تفاهم نخست، سخن گفته شده است. منابع رسمی ایران یا پاکستان هنوز این گزارش‌ها را تأیید نکرده‌اند، اما نفس طرح چنین سناریوهایی نیز بار دیگر ثابت می‌کند که محور اصلی هرگونه تحرک دیپلماتیک، تنگه هرمز و جایگاه تعیین‌کننده ایران در آن است. همچنین در گزارشی دیگر، المیادین به نقل از رسانه‌های پاکستانی مدعی شده است محمدباقر قالیباف، رئیس تیم مذاکره‌کننده ایرانی، قرار است راهی اسلام‌آباد شود. این خبر نیز هنوز به‌طور رسمی تأیید یا تکذیب نشده است.

سنتکام و ادعای مسیر جنوبی

در این میان، سازمان تروریستی سنتکام نیز با وجود هشدارهای صریح جمهوری اسلامی ایران، بار دیگر ادعایی تحریک‌آمیز درباره مسیر جنوبی در تنگه هرمز مطرح کرده و مدعی شده است این مسیر برای همه کشتی‌های تجاری آزاد و باز است. سنتکام حتی ادعا کرده است که طی سه ماه گذشته، نیروهای آمریکایی به بیش از هزار کشتی کمک کرده‌اند تا به‌رغم آنچه «حملات ایران» خوانده است، با موفقیت از این تنگه عبور کنند. اما در برابر این ادعا، تهران بارها به شناورهای تجاری در آب‌های جنوبی ایران هشدار داده که تنها مسیر عبور از تنگه هرمز، گذرگاه تعیین‌شده از سوی ایران است و استفاده از هر مسیر دیگر می‌تواند خسارت‌های جدی به دنبال داشته باشد.

پنتاگون برای پنهان کردن تلفات جنگ با ایران آمارها را جابه‌جا کرد

گزارش‌های رسانه‌ای از تغییر مشکوک در شیوه ثبت تلفات نیروهای آمریکایی در جنگ با ایران حکایت دارد؛ اقدامی که به نظر می‌رسد با هدف کم‌اهمیت جلوه‌دادن هزینه انسانی حملات ایران و جداکردن آن از آمار رسمی جنگ انجام شده است. نشریه اینترسپت گزارش داد پنتاگون پس از حملات ایران به پایگاه‌های آمریکا، آمار نظامیان کشته و زخمی شده از هفتم ژوئیه را از صفحه مربوط به جنگ با ایران خارج و در بخشی جداگانه با عنوان «عملیات‌های برون مرزی» ثبت کرده است. یک مقام آمریکایی این اقدام را تلاشی آشکار برای پنهان‌کردن شمار واقعی تلفات توصیف کرد. بر اساس آمار دو بخش، شمار رسمی کشته‌ها و مجروحان به ۷۴ نفر رسیده است، اما اینترسپت با استناد به تلفات ثبت‌نشده اعلام کرد شمار واقعی casualties از ۹۰۰ نفر فراتر می‌رود. این گزارش همچنین از ناهماهنگی‌های مکرر در سامانه رسمی ثبت تلفات پنتاگون خبر داد؛ به‌گونه‌ای که شمار تلفات عملیات «خشم حماسی» در فاصله‌ای کوتاه از ۵۰۰ نفر به ۳۱ نفر کاهش یافته است و برخی نام‌ها بدون توضیح رسمی از فهرست حذف شده‌اند. به نوشته نیویورک تایمز، پنتاگون این تغییر را با پایان عملیات «خشم حماسی» و ثبت مأموریت‌های جدید در چارچوب عملیات‌های برون مرزی تحت مسئولیت سنتکام توجیه کرده، اما این توضیح نتوانسته است ابهام‌ها درباره جابه‌جایی آمار و حذف برخی تلفات را برطرف کند. گزارش وار هورس نیز بر اساس اسناد پنتاگون نشان می‌دهد بیش از ۴۰۰ مورد تلفات بین بیست و هشتم فوریه تا هشتم آوریل ثبت شده است و دست‌کم ۱۷ نظامی آمریکایی با جراحات تهدیدکننده حیات روبه‌رو شده‌اند. ضربه به سر، شکستگی، آسیب‌های ثبت‌شده بوده است. همچنین بیش از ۲۰۰ ملوان آمریکایی که پس از آتش‌سوزی در ناو هواییامبر جرالدر فوردد تحت درمان قرار گرفتند، در آمار رسمی تلفات جنگ لحاظ نشده‌اند.

ایران از تصمیم رهبران فلسطینی در مذاکرات حمایت می‌کند

اسلامی برای مقابله با رژیم صهیونیستی تأکید کرد. خلیل الحیه نیز با تجلیل از حمایت‌های ایران، رژیم صهیونیستی را عامل اصلی بی‌ثباتی منطقه دانست و گفت این رژیم با وجود پشتیبانی آمریکا در مسیر افول قرار گرفته است. وی تأکید کرد حماس مذاکرات را با هماهنگی گروه‌های فلسطینی دنبال می‌کند و اجازه نخواهد داد رژیم صهیونیستی در عرصه دیپلماسی به اهدافی دست یابد که در میدان جنگ نتوانسته است محقق کند.

اعتراف رسانه‌های جهان به شکست راهبردی آمریکا

رسانه‌های بین‌المللی با بررسی جنگ آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، از ناکامی متجاوزان در تحقق اهداف اعلامی، فرسایش توان نظامی آمریکا و بی‌اعتباری وعده‌های دونالد ترامپ خبر دادند. **تایم**، تکرار الگوی «تهدید، آتش بس و نقض وعده‌ها» اعتماد به ترامپ را کاهش و فشارهای داخلی و نظامی آمریکا را افزایش داده است. **آسوشیتدپرس**، وعده‌های مکرر ترامپ برای توقف حملات، بارها نقض شده و راهبرد تهدید و عقب‌نشینی او به الگویی شکست‌خورده تبدیل شده است. **پی‌بی‌اس**، برنامه هسته‌ای ایران نابود نشده،

انکار هراس آلود وزیر جنگ آمریکا

وزیر جنگ آمریکا همچنین رسانه‌های منتقد را به انتشار اخبار جعلی متهم کرد. اما در اقدامی معنادار، از ارائه جزئیات درباره میزان واقعی شلیک موشک‌های تاد با وضعیت ذخایر باقی‌مانده این سامانه خودداری کرد؛ موضوعی که به ابهام‌ها درباره میزان فرسایش توان دفاع موشکی آمریکا در برابر حملات ایران دامن زده است.

پیت هگست، وزیر جنگ آمریکا، گزارش شبکه سی‌ان‌ان درباره مصرف بخش عمده‌ای از ذخایر موشک‌های رهگیر تاد در جریان جنگ با ایران را رد کرد. اما هیچ آماری از میزان واقعی استفاده از این سامانه یا دلایل رد گزارش ارائه نداد. هگست با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس، این گزارش را نادرست خواند و نوشت: «این تیتز حقیقت ندارد. سی‌ان‌ان، شرم بر تو باد».

... در وضعیت کنونی، آمریکا بیش از آنکه به دنبال یک توافق متوازن باشد، در پی تحقق اهداف خود است؛ اهدافی که تاکنون از سوی جمهوری اسلامی ایران پذیرفته نشده‌اند. درباره نقش میانجی‌ها نیز باید به موضع رسمی وزارت امور خارجه استناد کرد که بر نبود مذاکرات مستقیم تأکید دارد. بر همین اساس، نقش اصلی بر عهده میانجی‌های منطقه‌ای قرار گرفته است. سفرهای دیپلماتیک اخیر، از جمله برنامه سفر وزیر امور خارجه به پاکستان، نیز می‌تواند نشانه‌ای از ادامه همین مسیرهای غیرمستقیم و میانجی‌گرانه در ارتباط با آمریکا باشد. ادامه این روند می‌تواند برای ایران نیز دستاوردهایی به همراه داشته باشد؛ زیرا در نظم منطقه‌ای در حال شکل‌گیری، کشورهای همسایه نقش مؤثری دارند و حضور آن‌ها در فرایندهای دیپلماتیک می‌تواند علاوه بر کمک به ایجاد ثبات بیشتر در منطقه، با توجه به ابزارهای ارتباطی و نفوذی که در تعامل با آمریکا در اختیار دارند، در مقاطع مختلف به نفع ایران عمل کند. تجربه سال‌های گذشته نیز نشان داده است که کشورهایی مانند عمان و قطر در مواردی توانسته‌اند چنین نقشی را ایفا کنند و نتایج مثبتی نیز حاصل شده است. در ارزیابی سناریوهای پیش‌رو، عامل زمان اهمیت ویژه‌ای دارد. با نزدیک شدن به فصل سرما در نیمکره شمالی، بخش عمده‌ای از کشورهای اروپایی، آمریکای شمالی و بسیاری از کشورهای آسیایی در حال تکمیل ذخایر انرژی خود برای زمستان هستند. از سوی دیگر، پیش‌بینی‌ها نیز از احتمال زمستانی سردتر و بارندگی‌های بیشتر حکایت دارد. در چنین شرایطی، زمان برای طرف آمریکایی به تغییری مهم تبدیل می‌شود. در مقابل، ایران نیز با فرسایشی‌کردن روند مذاکرات، از همین عامل زمان بهره می‌گیرد. هرچه این روند به ماه‌های پایانی تابستان و آغاز شهریور نزدیک‌تر شود، احتمال عقب‌نشینی آمریکا از برخی مواضع خود افزایش می‌یابد؛ زیرا در صورت تداوم وضعیت فعلی، احتمال بروز اختلال در تأمین انرژی برای شماری از کشورها در فصل پاییز بیشتر خواهد شد و همین مسئله بر محاسبات آمریکا درباره پایان دادن به بحران و بازگشت ثبات به بازار انرژی اثرگذار است. البته در کنار این سناریو، احتمال دیگری نیز وجود دارد که نباید از نظر دور داشت. اگر در روزهای آینده مسیر مناسبی برای ادامه مذاکرات شکل نگیرد، این احتمال وجود دارد که بار دیگر حملاتی با هدف واردکردن خسارت گسترده به زیرساخت‌ها در دستورکار قرار گیرد تا ایران تحت فشار به بازگشت به میز مذاکره وادار شود. این احتمال نیز از آن جهت قابل توجه است که بخش مهمی از فرصت کشورهای نیمکره شمالی برای ذخیره‌سازی انرژی در حال سپری شدن است و زمان محدودی تا آغاز فصل سرما باقی مانده است.

گفت وگو با مهدی قربانی، خطاط، مترجم و پژوهشگر هنر اسلامی درباره اهمیت تغییر راهبرد هنرمندان در عصر فناوری های نوین

هوش مصنوعی، غربالگری تاریخی خوش نویسی است

یک صفحه به خط کوفی کهن و بازسازی شده آن توسط هوش مصنوعی
نمونه ای از به کارگیری هوش مصنوعی به عنوان یک ابزار کارآمد در مرمت نسخه های خطی

جزئیات بسمله به خط نسخ، پیش و پس از تصحیح
عبدالوهاب سیف، خطاط یمنی ساکن استانبول

مجید خاکپور

یکی از ملاک های تمایز آثار هنری با هم – در هنرهایی مانند خوش نویسی، نقاشی، مجسمه سازی و مانند آن – در میزان مهارت دست های هنرمندی است که در آن آثار آشکار شده است. مهارتی که حاصل ممارست بسیار است. فارغ از نگاه و جهان بینی و فلسفه هنرمند، وقتی به برخی آثار هنری – در زمینه هنرهای اشاره شده – نگاه می کنیم، آنچه اسباب بهت ما می شود، وفاداری و فرمان برداری دست های او بوده در خدمت به اجرای آنچه در ذهنش داشته است. ما در مواجهه با یک تابلوی نقاشی یا خوش نویسی با یک مجسمه، خود را، در واقع دست های خود را ناتوان می بینیم. می دانیم دست های ما وحشی و چموش هستند و پرورده و آموخته و رام نشده اند تا مراد ما را برآورند. شاید بشود گفت دست هنرمند دستي تکامل یافته تر از یک انسان معمولی است.

اساسا مهارت در استفاده از دست ها یکی از برتری های انسان هوشمند نسبت به دیگر گونه ها بوده است. اما با ورود به دنیای دیجیتال دست های ما دارد مهارتش را از دست

در یادداشتی که در کانال تلگرامی تان منتشر کرده اید، نوشته اید: «تأثیر هوش مصنوعی بر هنر خوش نویسی را می توان در امتداد رابطه دیرینه این هنر با ابزار، تکنیک و نظام های بازتابی فهم کرد.» چرا؟ کمی درباره این گزاره توضیح می دهید.

تأثیر هوش مصنوعی بر خوش نویسی چیز عجیبی نیست، بلکه ادامه همان رابطه همیشگی خوش نویسی با ابزارهای تازه است. همان طور که این هنر روزگاری با اختراع قلم، کاغذ جدید یا صنعت چاپ کنار آمد و خود را تغییر داد، امروز هم با هوش مصنوعی روبه روبرو شده است. تا همین دو دهه پیش، خیلی از استادان طراز اول از میز نور استفاده می کردند و بعد هم با نرم افزارهای حرفه ای به خلق ترکیب پرداختند و همین الان هم رایج است. در واقع هوش مصنوعی به جای آنکه خوش نویسی را نابود کند، ابزار و روش جدیدی برای طراحی، ترکیب و نمایش خط در اختیار ما می گذارد و ما را مجبور می کند که دوباره به رابطه میان دست هنرمند، قانون های سنتی خط و تصویرهای دیجیتال فکر کنیم.

● همه ابزارهای پیشین در نهایت توسط انسان به کار گرفته می شد و بسته به مهارت او بود که بتواند با استفاده از این ابزار هنر تولید کند یا نتواند یا با چه سطحی. اما در هوش مصنوعی، کسی که اندک آشنایی با این ابزار دارد، می تواند با دادن دستورات و نمونه هایی یک خروجی با کیفیت بگیرد. خروجی ای آن قدر تمیز که حتی تشخیص درجه هنری آن برای متخصصان هم دشوار باشد. هوش مصنوعی نمی تواند باعث کمرنگ شدن جایگاه هنرمند شود؟ در صورتی که ابزار پیشین این تأثیر را نداشت.

بله، این خطر کاملاً واقعی است و اتفاقات تفاوت اصلی هوش مصنوعی با ابزارهای پیشین همین جاست. در ابزارهای قبلی، خود ابزار فقط در خدمت دست و مهارت انسان بود، بنابراین هرچه ابزار بهتر می شد، باز هم فاصله میان هنرمند ماهر و غیرماهر حفظ می شد. اما در هوش مصنوعی، بخشی از مهارت اجرایی به خود سیستم منتقل شده و کسی با دانش کم هم می تواند خروجی ای بسیار تمیز و حرفه ای بگیرد. بنابراین در سطح «تولید ظاهر اثر»، جایگاه هنرمند می تواند کمرنگ شود. ولی این به معنی حذف کامل هنرمند نیست، بلکه نقش او از «اجراکننده مستقیم» به «طراح

ایده، هدایت گر، انتخاب گر و داور کیفیت» تغییر می کند. در هنری مثل خوش نویسی، اگر ارزش فقط در خروجی ظاهری دیده شود، واقعاً می تواند مرزها را مخدوش کند، اما اگر ارزش را در نسبت میان سنت، بدن، تمرین، امضا، و زیست هنرمند بفهمیم، آنگاه هنوز هنرمند جایگاهی بی بدیل دارد. پس مسئله این نیست که AI هنرمند را کاملاً حذف می کند، بلکه این است که بخشی از ارزش قدیمی مهارت را به چالش می کشد و

می دهد. بیونگ چول هان، فیلسوف و نظریه پرداز کره ای شهروند آلمان در کتاب «در میان جمع، با نگاهی رادیکال، به تحلیل رفتن دست های ما اشاره می کند: «ویلم فلاسر در اظهارنظری پیش گویناه گفته است که انسان امروزی با داشتن دستگاه های دیجیتال، در حال زندگی در «حیات غیرمادی» فرداست. «تحلیل رفتن دست ها، نشانه چنین زیستنی است. تکنولوژی دیجیتال دست های انسان را به اندامی اضافی تبدیل کرده است. [...] انگشتان جای دست ها را خواهند گرفت.» هوش مصنوعی گویا دارد به این روند سرعت بیشتری هم می دهد. در بحث هنر، هوش مصنوعی این توان را دارد که با چند دستور ساده، طرحی نقاشی یا یک متن خوش نویسی شده را در چند ثانیه تحویل بدهد. اما در خروجی و محصولی که می دهد رد و نشانی از مهارت با ممارست به دست آمده دستان انسانی هنرمند نیست. این حضور نداشتن انسان و زمان و عمری

این باره داشته اید؟ از سوی دیگر آیا در بازسازی یا ترمیم خطاهایی هم مشاهده کرده اید؟

هوش مصنوعی در ترمیم دست نوشته های کهن، همچون یک مرمتگر پرسرعت عمل می کند که با یادگیری سبک قلم و منطق کلمات، بخش های مفقود را بازسازی می کند. اما این ابزار بدون نقض نیست، چرا که ممکن است در بازسازی نقاط مبهم، به جای وفاداری به واقعیت، به خلق حدسیات زیبا اما غیرواقعی روی آورد و اصالت تاریخی اثر را قربانی ظاهری تمیز و دیجیتال کند. از این رو، هوش مصنوعی در این حوزه تنها یک دستیار اولیه است و هرگز نمی تواند جایگزین دانش نسخه شناسان شود، حضور یک متخصص انسانی برای نظارت، اصلاح و تأیید نهایی هر خروجی ضروری است تا مطمئن شویم کلاً چیزی بازسازی شده، همان اصالت تاریخی اثر اصلی است و نه فقط یک تصویر ساختگی.

● در بحث اقتصاد هنر، هوش مصنوعی می تواند آثاری را سریع، ارزان و با کیفیت تولید کند. (دست کم در کفیتی که عامه جامعه بپسندد) این اتفاق چقدر می تواند به تجاری سازی افراطی منجر شود و در فروش آثار هنرمندان خوش نویس تأثیری داشته باشد؟

این پرسش شما دست روی شریان حیاتی اقتصاد هنر در عصر دیجیتال می گذارد. به نظر من ورود هوش مصنوعی به بازار هنر، دقیقاً مشابه ورود ماشین به صنعت نساجی در عصر صنعتی است؛ با این تفاوت که این بار صنعت نمادها و معنا هدف قرار گرفته است. در پاسخ به این نگرانی، می توان وضعیت را در سه لایه تحلیل کرد: نخست کالایی شدن هنر و خطر تورم بصری است. هوش مصنوعی ذاتاً با تولید انبوه سازگار است. وقتی ابزاری وجود دارد که می تواند با هزینه ای نزدیک به صفر، اثری خوش رنگ و لعاب و بازاری پرسند تولید کند، ارزش مبادلاتی خوش نویسی صرفاً تزئینی به شدت سقوط می کند. این همان تجاری سازی افراطی است که نگران آن هستید؛ هنری که روزگاری نماد

تجاری سازی افراطی به واسطه هوش مصنوعی، بازار خوش نویسی عامه پسند و کاربردی را از دست خوش نویسان خارج خواهد کرد و این برای بسیاری از هنرمندان تازه کار با اجراکار، یک چالش معیشتی جدی است. اما برای خوش نویسی هنری (آرت)، این یک غربالگری تاریخی است

● ترمیم یکی از کارهایی است که هوش مصنوعی در آن به طور شگفت انگیزی خوب عمل کرده است. درباره عکس و فیلم نمونه های بیشتری منتشر شده و می شود.

در بحث خوش نویسی دست نویس های کهنی داریم که بخش هایی از آن مخدوش شده یا از بین رفته و به هر ترتیب ناخواناست. هوش مصنوعی در این حوزه چطور عمل کرده است؟ تجربه ای از استفاده از آن در

که برای رسیدن به درجه ای از هنر و خلق صرف شده، سبب کم ارزش شدن محصولات هوش مصنوعی می شود.

مهدی قربانی، خطاط، مترجم و پژوهشگر هنر اسلامی تأثیر هوش مصنوعی بر هنر خوش نویسی را در امتداد رابطه این هنر با ابزار و تکنیک ها می داند. اما اعتراک می کند که همه ابزار پیشین در نهایت توسط انسان استفاده می شد و تفاوت و خطر هوش مصنوعی نسبت به ابزار پیشین برای هنر خوش نویسی این است که نه تنها مرز هنرمند ماهر و کم مهارت را، که مرز هنرمند و بی هنر را نیز تار و مخدوش می کند. او البته این نکته را هم یادآور می شود که ارزش یک اثر خوش نویسی در روح و اصالت آن است که با واسطه دست های هنرمند خلق شده است که محصولات ماشینی عاری این روح هستند.

گفت وگو ی ما با او درباره تأثیر هوش مصنوعی بر خوش نویسی و مزایا و معایب آن است که در ادامه می آید.

تخصص، صرف عمر و مهارت کمیاب بود، حالا در معرض تبدیل شدن به یک کالای مصرفی دم دستی (مانند تصاویر استوک) قرار گرفته است. نتیجه این روند، چیزی است که می توان آن را تورم بصری نامید؛ اشباع محیط پیرامون از آثار ظاهراً زیبا که عمق ندارند و در نتیجه، ذائقه عمومی را به سمت سطحی نگری سوق می دهند. دوم شکافی است که میان «هنر کاربردی» و «هنر اصیل» ایجاد می شود. اقتصاد هنر خوش نویسی به دو بخش تقسیم خواهد شد: خوش نویسی کاربردی؛ اموری مانند طراحی لوگو، تابلوگرایی پوسترهای تبلیغاتی، یا کتیبه های عمومی برای دکوراسیون. در این بخش، هوش مصنوعی بازی را از هنرمندان «اجراکار» خواهد برد، زیرا کارفرما به دنبال نتیجه است، نه پروسه. در اینجا، جایگاه اقتصادی هنرمند متوسط به شدت متزلزل خواهد شد. بخش دیگر هنر اصیل متعالی و مجموعه داری است؛ در این مسلح، خریدار تنها تصویر را نمی خرد، بلکه روایت پشت اثر، امضای هنرمند، سوابق هنری و حضور فیزیکی اثر را خریداری می کند. هوش مصنوعی نمی تواند تاریخچه زیست هنرمند یا سلوک شخصی او را تولید کند. بازار آثار گران قیمت خوش نویسی، احتمالاً در برابر هوش مصنوعی مقاوم باقی می ماند. چون کالای لوکس، اساساً بر پایه کمیابی انسانی استوار است.

و نکته سوم تغییر جایگاه هنرمندان «تولیدکننده» به «برند و متفکر» است. خوش نویسان حرفه ای که می خواهند در این اقتصاد جدید زنده بمانند، باید استراتژی خود را تغییر بدهند؛ دیگر نمی توان فقط «خط» فروخت؛ باید تجربه هنری، «فروخت. و رکشاپ ها، برگزاری نشست های تخصصی و روایتگری از پشت صحنه خلق یک اثر، ارزش افزوده ای است که ماشین قادر به تولید آن نیست. در دنیای اشباع از تصاویر ماشینی، آثاری که نقص انسانی و امضای زنده دارند و یا در آن ها رنج هنرمند دیده می شود، ارزشی دوچندان خواهند یافت. درست مانند فرش دستباف در برابر فرش ماشینی؛ فرش ماشینی دقیق تر است، اما فرش دستباف «جان» دارد. تجاری سازی افراطی به واسطه هوش مصنوعی، بازار خوش نویسی عامه پسند و کاربردی را از دست خوش نویسان خارج خواهد کرد و این برای بسیاری از هنرمندان تازه کار یا اجراکار، یک چالش

معیشتی جدی است. اما برای خوش نویسی هنری (آرت)، این یک غربالگری تاریخی است، آثاری که صرفاً بر پایه مهارت فنی خشک بوده اند کنار می روند و آثاری که بر پایه تفکر، استمرار و امضای شخصی هستند، بیش از گذشته در بازار هنر فاخر اعتبار خواهند یافت. اقتصاد هنر خوش نویسی، از اقتصاد مهارت اجرایی به سمت اقتصاد اعتبار و شخصیت حرکت خواهد کرد.

تماشاخانه

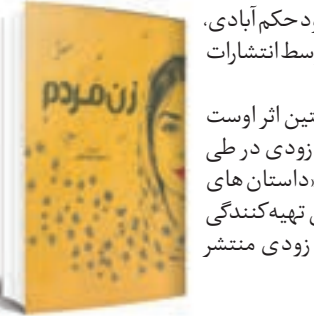
اثر هنرمندان مشهدی روی صحنه تئاتر تهران

قیس یساقی، کارگردان مشهدی دو نمایش موفق «مثلث» و «جک نارن»، از اجرای نمایش جدید گروهش به نام «رومولوس» در تهران خبر داد. یساقی با توضیح این امر که «رومولوس» در سال ۱۳۹۸ در سالن شمایل مشهد روی صحنه رفت و مورد توجه مخاطبان قرار گرفت، در

گفت وگو با شهرآر.ا، از باز اجرای این نمایش با مختصاتی متفاوت و جدید خبر داد که به زودی در پایتخت به روی صحنه خواهد رفت. این کارگردان جوان که با نمایش های عروسکی پرفروش شناخته می شود، درباره اثر جدید خود که آخرین مراحل آماده سازی برای اجرا در فصل تابستان را پشت سر می گذارد، تصریح کرد؛ برخلاف دو نمایش قبلی من که عروسک در آن ها عنصر اصلی بود و تلاش می شد که نمایش عروسکی برای بزرگ سالان مد نظر قرار گیرد، این بار نسخه جدید «رومولوس» بر بازی هنرپیشه ها مبتنی است و عروسک، در مقام عنصری مکمل، صرفاً به کمک ایشان می آید. وی درباره عوامل این نمایش، با ذکر این نکته که خودش به عنوان بازیگر در کار جدیدش ایفای نقش نخواهد کرد، گفت: محمد لقمانیان که تجربه همکاری با او در نمایش «جک نارن» بسیار مغتنم بود، این بار هم با گروه نخ نما همکاری می کند. علاوه بر این، اسماعیل گرچی، بازیگر شناخته شده و طراز اول تئاتر کشور، نیز نقش اصلی این نمایش را ایفا خواهد کرد. در کنار این دو، فرشاد قاسمی، مهسا صبوری و امیرحسین بلندی، دیگر بازیگران «رومولوس» هستند.

کتاب هنرمند تئاتر مشهد منتشر شد

کتاب «زن مردم» به نویسندگی مسعود حکم آبادی، روزنامه نگار و هنرمند تئاتر مشهد، توسط انتشارات «رنگین کتاب» منتشر شد.

به گزارش شهرآر.ا، زمان «زن مردم» نخستین اثر اوست که چهارده سال پیش نوشته است و به زودی در طی مراسمی رونمایی خواهد شد. «دریند»، «داستان های کوتاه از زندان»، «رویی مشکي» و «مبانی تهیه کنندگی در تئاتر»، از دیگر آثار اوست که به زودی منتشر خواهد شد.

تماشاخانه «مایان» میزبان «پروتکل خرگوش»

نمایش «پروتکل خرگوش» به نویسندگی و کارگردانی امیرحسین آذیر این شب ها ساعت ۲۱ سالن ایران دخت پردیس تئاتر مایان روی صحنه می رود. در این نمایش محدثه اسدپور، محسن ملکی، امیر هاشمی نیت، میترا مصدق، مصطفی نظریان، شیوا اسدپور و جواد منزوی به ایفای نقش می پردازند.

اجرای «روز سوم» در «تصاویر ماندگار»

تئاتر تاریخی مذهبی «روز سوم» به نویسندگی نغمه استیری و کارگردانی ستارا عطیمی این روزها ساعت ۱۸ در مؤسسه آموزشی، فرهنگی و سینمایی «تصاویر ماندگار» اجرا می شود. در این نمایش ۶۵ دقیقه ای بازیگرانی چون علیرضا سوزنچی، راضیه ایرانی،

سید علی موسوی، امیر حسین ملک، سارا مقدم، فاطمه آشوری، میترا اسماعیلی، احمد ناصری، سینا زارع، هانیه رضایی، باران سرداری، گلشا شاهرخی، حناحه حسینی، سید عادل و ارسته، زینب کوهستانی، رزین ساعدی، حلما و هانا قلی زاده، حسین نظری، امیررضا پور رضایی، هلمنا صمدی، یاسمین احمدی، دلسا کامل فارسیان، ساجده سارانی، مهدیه محمد دوست، سینا خواجه دلویی، مرسانا معمار، نرگس دلنیا، الناز زارع، علی کریمی، نادیا شاه محمدی، مهرداد احمدی، فاطمه جمشیدیان، سیدحسین حسن زاده، سیدافشین شفیعی، جواد جواد، عباس پوررضایی و رضا سلیمانی بازی می کنند.

«بچه های کوه های آلپ» روی صحنه تماشاخانه کربن

نمایش موزیکال و کمدی «بچه های کوه های آلپ» به نویسندگی و کارگردانی سمیرا صالح زاده از شنبه ۲۴ مرداد تا دوشنبه ۲۶ مرداد ساعت ۱۹ در تماشاخانه کربن روی صحنه می رود. در این نمایش ۶۰ دقیقه ای که با موضوع «تقویت روحیه امید و روحیه خستگی ناپذیری» می پردازد، برداشتی آزاد از نمایش هتل پارادیزو است. «بچه های کوه های آلپ» داستان زندگی صاحبان هتل، کارمندان و مسافرانی را رقم می زند که در روند اتفاقات انتخاباتشان شادمانی، دوام آوردن و پایداری است. در این اثر خلیل قاسمی، داوود نوغانی، زهرا چاهی، شیماسکافی، طیبیه صداقت، طاهره زرین لعل، فائزه نجف زاده، مریم سلیمان خواه، مریم شمس، نجمه نوری نیا و سینا رضایی پناه به ایفای نقش می پردازند.

چارسوق هنر

سریال ساخته شده با هوش مصنوعی روی آنتن تلویزیون

سریال مستند داستانی «لبالب» که تمامی صحنه های داستانی آن با استفاده از فناوری هوش مصنوعی (AI) تولید شده است، به زودی روی آنتن می رود. به گزارش خبرگزاری ایسنا، مؤسسه فرهنگی هنری پژوهندگان سرزمین هنر به عنوان مجری طرح، تولید این پروژه را که براساس زندگی مشهورترین ناخدای ایرانی در دوره قاجار و اثرگذارترین شاعر و مرثیه سرای بو شهر «ناخداعباس دریانورد» ساخته شده است، از سال ۱۳۸۹ آغاز کرد و اکنون پس از پانزده سال آماده پخش از سیمای جمهوری اسلامی ایران شده است.

سریال مستند «لبالب» به نویسندگی و تهیه کنندگی علیرضا دباغ و کارگردانی «محمدعلی زارع شرفی» و «علیرضا دباغ» براساس تحقیقی از سیدعباس هاشمی و زهرا زارع شرفی تهیه شده است.

مؤمنان همه باهم برادر هستند

احمد عدالتیان| در این پنج ماه که کشورمان درمقابل زورگویی ایستاده است و پیروزی هایی نیز به دست آورده ایم، یکی از لوازم مهم ادامه راه که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب هم قرار گرفته است، حفظ وحدت بین مردم و مسئولان و هم بستگی درمقابل دشمن در عین اختلاف نظر در جزئیات است. وحدت، مسئله مهمی است که در آیات متعددی از قرآن کریم نیز به آن اشاره شده و مناسب است که این آیات را در چند نوبت باهم مرور کنیم.

یکی از آیات مهم در زمینه وحدت، آیه «سوره مبارک حجرات است که خداوند متعال می فرماید: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَعْوَبِكُمْ وَأَقْوَالَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى لَكُمْ تَرْخُومُونَ﴾ همانا مؤمنان با یکدیگر برادرند، پس میان برادران خود، [در صورت اختلاف و نزاع] صلح و آشتی برقرار کنید و از خدا پروا کنید تا مورد رحمت قرار گیرید.» این آیه، رابطه مؤمنان با یکدیگر را همچون رابطه دو برادر می داند که در این تعبیر نکاتی نهفته است: ازجمله اینکه دوستی دو برادر، عمیق و پایدار است؛ دوستی دو برادر، متقابل است، نه یک سویه؛ دوستی دو برادر، براساس فطرت و طبیعت است، نه جاذبه های مادی و دنیوی؛ دو برادر در برابر بیگانه، یگانه اند و بازوی یکدیگر؛ اصل و ریشه دو برادر یکی است؛ توجه به برادری، مایه گذشت و چشم پوشی است.

نکته دیگر آیه نیز این است که اگر بین برادران دینی، اختلافی پیش آمده که سبب ناراحتی شده است، آن را برطرف کرده، میان آن ها صلح و آشتی برقرار کنید که این اصلاح و آشتی دادن، سبب دریافت بخشودگی و رحمت از جانب خداوند بزرگ خواهد بود.

مشاوره

چالش های پدر و مادرها با کودکان

علیرضا وکیلی| گاهی پدر و مادرها با نگرانی می گویند: نمی دانیم چه بر سر پسرمان آمده است؛ جواب می دهد، حرف زشت می زند، با خواهر و برادرهایش دعوا می کند، هیچ مسئولیتی در خانه قبول نمی کند و فقط یک جمله می گوید: «دلم می خواهد!» اگر این رفتارها را فقط بی ادبی یا لجبازی بدانیم، احتمال دارد هر روز دعوا بیشتر و فاصله عاطفی میان والدین و فرزند، عمیق تر شود. قرآن کریم در توصیف خانواده، از «رحمت» و «حکمت» در کنار هم سخن می گوید. تربیت موفق فقط محبت نیست و فقط سخت گیری هم نیست؛ هنر آن است که فرزند، هم احساس امنیت کند و هم مرزهای زندگی را بشناسد.

وقتی جواب می دهد...

بسیاری از کودکان، هنوز مهارت بیان مخالفت را یاد نگرفته اند، بنابراین وقتی احساس می کنند دیده نمی شوند یا فقط دستور می شنوند، مخالفتشان را با لحن تند نشان می دهند. اگر هر پاسخ تندی با فریاد بزرگ ترها همراه شود، کودک یاد می گیرد که گفت وگو یعنی جنگ. به جای واکنش فوری، آرام اما قاطع بگویید حرفت را می شنوم، اما با این لحن ادامه نمی دهیم. هر وقت آرام شدی، باهم صحبت می کنیم. این کار، هم احترام را حفظ می کند و هم به کودک، شیوه درست اعتراض را می آموزد.

وقتی مسئولیتی قبول نمی کنند...

اگر همیشه کارهای فرزند را خود مان انجام داده ایم، نباید انتظار داشته باشیم که یک شبه مسئولیت پذیر شود. مسئولیت، با تمرین ساخته می شود. از کارهای کوچک و مشخص شروع کنید، مثلا جمع کردن اسباب بازی ها، آب دادن به گلدان یا چیدن سفره. اگر وظیفه اش را انجام داد، بیشتر از نتیجه، تلاش او را تحسین کنید.

وقتی با خواهر و برادرش دعوا می کند...

دعوا همیشه نشانه بد بودن کودک نیست؛ گاهی یعنی هنوز مهارت کنترل خشم، نوبت گرفتن یا حل اختلاف را نیاموخته است. بعد از آرام شدن فضا، فقط نپرسید «چه کسی مقصر بود؟» بپرسید: «دفعه بعد چه راه دیگری می توانستی انتخاب کنی؟» این سؤال، کودک را از مقصر جویی به سمت یادگیری می برد.

وقتی حرف های زشت می زند...

کودکان معمولاً این واژه ها را از جایی یاد می گیرند: دوستان، مدرسه، فضای مجازی یا حتی گفت وگوهای بزرگ ترها. واکنش هیجانی، گاهی همین کلمات را برای کودک جذاب تر می کند. با آرامش بگویید: «ما در خانه با این کلمات صحبت نمی کنیم.» اگر خودش یادیارگان در خانه از ادبیات محترمانه استفاده کنند، احتمال تغییر، بسیار بیشتر خواهد بود.

سیره بزرگان

کلید موفقیت از نگاه آیت الله مجتهدی تهرانی

سماحه رضوانی| آیت الله حاج شیخ احمد مجتهدی تهرانی، از عالمان برجسته و استادان اخلاق تهران بود. او که سال ها به تدریس طلاب مشغول بود، بر این نکته تأکید می کرد که عزاداری برای اهل بیت^(ع)، پشتوانه اصلی توفیقاتش بوده است. در این باره می گفت: «علت موفقیت من، همین مجالس توسل و روضه خوانی و سینه زنی در کنار درس های طلبگی است. از زمانی که طلبه بودم، پنج شبیه ها در منزل مان روضه برقرار می کردم. وقتی هم که به قم رفتم، مجلس روضه مان در قم برپا بود.»

او این سیره را از استاد خود، حاج شیخ علی اکبر برهان، فرا گرفته بود که هفته ای یک شب به سینه زنی می پرداخت و می گفت: «من هر چه دارم، از همان روضه ها و سینه زنی هایی است که برای اهل بیت انجام داده ام.» آیت الله

مجتهدی حتی به نشانه تبرک، چای بازمانده در استکان دیگران را که در مجالس روضه خورده بودند، می نوشید.

وی به طلاب خود نیز سفارش می کرد که هر روز توسل داشته باشند و روزهای شهادت ائمه^(ع) را مجلس عزاداری برپا کنند.

سر کلاس عمومی می گفت حتما هر روز باید توسل داشته باشیم. نقل می کرد که «آقای بروجردی هم هر روز قبل از درس، توسل داشت و بعد از آنکه مداحی روضه می خواند، آیت الله بروجردی با چشم اشکبار درس را شروع می کرد.» مقید بود که روزهای شهادت هریک از ائمه^(ع) مجلس عزاداری برپا کند و می گفت این روزها درس «تعطیل» نمی شود، بلکه درس «عوض» می شود. اگر هر روز درس ما، فقه و اصول و کلام است، روزهای شهادت، درس «عزاداری» است.

آیت الله برای اقشار مختلف از جمله بازاری ها تدریس شبانه برگزار می کرد و در این جلسات، معراج السعاده و شرح صحیفه و... را می گفت. از جمله افرادی که در جلسات شبانه وی حضور داشتند، شهید دکتر چمران، شهید بروجردی، شهید قندی و بسیاری از بچه های سپاه پاسداران بودند. او سعی می کرد طلبه ها را متعالل بار بیآورد و خودش مجلس عزاداری برگزار می کرد. دقت می کرد که طلبه ها، هر هیئت و مجلسی نروند و آن قدر مجالسش جذاب و سخنانش تأثیرگذار بود که انسان را واگسینه می کرد.

شهر

۱۴۵۵ هجری قمری
۱۳۵۵ هجری قمری
۱۲۵۵ هجری قمری

۱۴

فرمان

گزارش

حسین ابراهیمی| حضرت مهدی^(ع)، دوازدهمین امام شیعیان و آخرین حجت الهی، کانون یکی از مهم ترین باورهای شیعه است؛ باوری که فقط به آینده‌ای دور و وعده ظهور محدود نمی‌شود، بلکه امروز زندگی مؤمنان را نیز جهت می‌دهد. مسئله غیبت، طول عمر، محل زندگی، زمان ظهور و نقش امام در تداوم هدایت الهی، از پرسش‌هایی است که همواره ذهن مخاطبان را به خود مشغول کرده است. در این مطلب، کوششی شده است که به قدر وسع به این پرسش‌ها پاسخ داده شود.

حجت خدا، حلقه پیوند زمین و آسمان

«فرزند امام حسن عسکری^(ع)، مشهور به امام مهدی^(ع)، صاحب‌الزمان و حجت بن‌الحسن، دوازدهمین و آخرین امام در مذهب شیعه اثنی‌عشری هستند. در شماری از منابع حدیثی شیعه، ازجمله الکافی و کمال‌الدین، نام اصلی ایشان به‌صورت حروف جداگانه «م ح م د» نقل شده است؛ شیوه‌ای که باتوجه به فضای دشوار سیاسی عصر عباسی و مراقبت از جان امام، قابل تحلیل است.» (معمدزی شهری، دانشنامه امام‌مهدی، ج ۲، ص ۲۸۹). در نگاه شیعه، امام فقط یک شخصیت تاریخی یا رهبر سیاسی نیست؛ او «حجت خدا» و انسان کاملی است که راه هدایت را برای بشر روشن نگه می‌دارد، بنابراین شناخت امام زمان^(ع) صرفاً شناخت نام، نسب و تاریخ تولد ایشان نیست، بلکه فهم جایگاه امام در نظام هدایت، معنای واقعی مهدویت را آشکار می‌کند. نتیجه این نگاه، آن است که ارتباط با امام عصر^(ع)، باید در سبک زندگی، پایبندی به دین و مسئولیت‌پذیری اجتماعی، نمود پیدا کند.

چرا زمین، هیچ‌گاه از امام خالی نمی‌ماند؟

یکی از پایه‌های اساسی اندیشه شیعه، استمرار وجود حجت الهی در همه زمان‌ها است. حضرت امیرالمؤمنین علی^(ع) در سخنی بنیادین می‌فرمایند: «زمین هرگز از حجت خدا خالی نمی‌ماند، یا حجتی آشکار و شناخته‌شده است یا در حال خوف و پنهان.» (غررالحکم، ج ۶، ص ۴۱). این روایت، غیبت امام را به‌معنای نبودن ایشان نمی‌داند، بلکه از حضور حجتی سخن می‌گوید که به‌دلایلی، از دید عموم پنهان است. براساس این مبنا، جهان در هیچ دوره‌ای بدون راهنمای الهی رها نشده است. حجت خدا، هم دلیل خدا بر بندگان است و هم نشانه‌ای از تداوم مسیر هدایت. از این منظر، اعتقاد به وجود امام زمان^(ع) فقط پاسخی به یک مسئله تاریخی نیست، بلکه پاسخی به نیاز دائمی انسان برای اتصال به حقیقت، هدایت و غایت آفرینش است.

قرآن زنده و ضرورت وجود انسان کامل

قرآن کریم، کتاب هدایت همه انسان‌ها در تمام زمان‌هاست، اما بهره‌گیری کامل از این کتاب، نیازمند مفسر و مخاطب حقیقی آن است. در اندیشه شیعه، پیامبر اکرم^(ص) نخستین مفسر و حامل کامل قرآن بودند و پس از ایشان، این مسئولیت الهی به ائمه اطهار^(ع) سپرده شد. امام زمان^(ع) نیز در عصر غیبت، استمرار همان ولایت و مرجعیت معنوی است. وجود امام، از یک سو مانع می‌شود که قرآن کریم به مجموعه‌ای از برداشت‌های پراکنده و سلیقه‌ای فروگاسته شود و از سوی دیگر، افق صحیح فهم دین را حفظ می‌کند. امام در بالاترین مرتبه شناخت خداوند، دین و حقیقت انسان قرار دارد. اگر خداوند، انسان را برای رسیدن به کمال آفریده است، باید راه و الگوی کامل این کمال نیز در عالم وجود داشته باشد و این موضوع، یکی از مهم‌ترین کارکرد های اعتقادی باور به امام زنده در هر عصر به‌شمار می‌آید.

در هیاهوی زندگی مدرن شهری، شاید این پرسش برای بسیاری از دلدادگان عدالت موعود، مطرح باشد که چگونه می‌توان در شمار یاران راستین امام زمان^(ع) قرار گرفت؟ آیا ابراز ارادت قلبی و برگزاری مراسم جشن و شادی یا عزاداری کافی است یا یاری حضرت، شاخه‌هایی دارد که باید در میدان عمل و در بطن جامعه امروز تجلی‌یابد؟ مرور منابع اصیل اسلامی نشان می‌دهد که «ولایت‌مداری»، روح انتظار و مهم‌ترین شاخصه یاران قائم آل محمد^(ع) است. نکته اساسی اینجااست که این مدار و محور در زمانه غیبت، به فرمان خود آن حضرت، بر دوش فقیهان عادل نهاده شده و امروز در قامت «ولایت‌فقیه» تبلور یافته است. این یادداشت بر آن است که پیوند وثیق بین یاری امام عصر^(ع) و تبعیت از ولی فقیه را تبیین کند.

از «توقیع شریف، تا «نیابت عام»

رابطه منطقی بین ولایت‌مدار بودن در برابر فقیه و یاری امام زمان^(ع)، یک رابطه قراردادی نیست، بلکه دستور صریح خود امام است. نقطه عطف این بحث، توقیع شریف امام عصر^(ع) به اسحاق بن یعقوب است که فرمودند: «وَأَمَّا الْوَعْدُ الْوَاقِعُ فَاجْعُوا فِيهِ أَيْلًا زَوَاهِ خَدِيشًا فَأَنْتُمْ خَجَّتِي غَلَبَكُمْ وَأَنَا خَجَّةُ اللَّهِ، در رویداد های

بررسی ابعاد اعتقادی وجود مبارک آخرین حجت الهی

باوری زندگی ساز و امیدی راه‌گشا

امام، واسطه فیض و نگهبان مسیر هدایت

در معارف روایی شیعه، حضور امام نقشی بنیادین در بقای عالم و استمرار فیض الهی دارد. امام رضا^(ع) در تأیید این حقیقت، در روایت مشهوری بر این نکته تأکید می‌کنند که اگر زمین از امام خالی بماند، اهل خود را فرو می‌برد. همچنین امام صادق^(ع) می‌فرمایند: «لَوْ لَمْ يَنْقُ فِي الْأَرْضِ إِلَّا زَجْلَانِ لَكَانَ أَخَذَهُمَا الْخُفَّةُ. وَأَخْزَعْنِ يَثُوفُ الْإِيمَانِ؛ اگر در زمین جز دو نفر باقی نمانند، یکی از آن دو، حجت خدا خواهد بود و آخرین کسی که از دنیا می‌رود، امام است.» مقصود اصلی این روایت، بیان جایگاه حجت الهی در تداوم نظام هدایت است. امام در این نگاه، واسطه فیض تکوینی و معنوی و حافظ مسیر ارتباط انسان با خداست.

غیبت نبودن نیست؛ شیوه‌ای از حضور است

امام مهدی^(ع) در سال ۲۵۵ هجری قمری دیده به جهان گشودند و تا آغاز غیبت صغری در سامرا، زادگاه پدر بزرگوارشان امام حسن عسکری^(ع) زندگی می‌کردند. در گزارش‌های تاریخی، از سرداب خانه امام عسکری^(ع) به‌عنوان یکی از مکان‌های عبادت و حضور ایشان یاد شده است. (کمال‌الدین، ج ۲، ص ۲۰۷). پس از آغاز غیبت، محل زندگی حضرت به‌صورت قطعی و قابل اثبات برای عموم، مشخص نیست. در برخی روایات، از مکان‌هایی مانند ذی طوی، کوه رضوی و طیبه، یعنی مدینه، نام برده شده است. با این حال، نباید این گزارش‌ها را به ادعای قطعی درباره محل اقامت فعلی امام تغییر کرد. غیبت به معنای قطع رابطه امام با جهان نیست، بلکه به معنای پنهان بودن ایشان از دسترس عمومی است. مهم‌ترین پیام این حقیقت، آن است که مؤمن، حتی در دوران غیبت نیز خود را در محضر امام باند و مسئولیت دینی اش را فراموش نکند.

طول عمر و زندگی خانوادگی امام عصر^(ع)

با توجه به ولادت امام زمان^(ع) در سال ۲۵۵ هجری قمری، عمر شریف ایشان در سال ۱۴۴۸ قمری از ۱۱۹۰ سال قمری فراتر رفته است. طول عمر حضرت، هرچند برای ذهن عادی شگفت‌انگیز است، از منظر قدرت الهی، امری ناممکن نیست، قرآن کریم نیز از عمر طولانی حضرت نوح^(ع) سخن گفته است. در برخی روایات و گزارش‌ها آمده است که حضرت هنگام ظهور، با وجود عمر طولانی، چهره‌ای جوان دارند و در نگاه مردم حدود چهل ساله یا کمتر به نظر می‌رسند. درباره ازدواج و فرزندان امام زمان^(ع) نیز دیدگاهی واحد و قطعی وجود ندارد. برخی منابع، ازدواج و داشتن فرزند را محتمل یا گزارش شده می‌دانند. (نجم‌الناقب، ص ۴۲). گروهی دیگر، فرضیه ازدواج نکردن ایشان را مطرح کرده‌اند و دیدگاهی میانه نیز احتمال ازدواج بدون فرزند را بیان می‌کند. (تاریخ الغیبه الکبری، ص ۲۳). نتیجه آنکه این مسئله از امور قطعی و ضروری اعتقادی نیست و نباید جای مسائل اصلی مهدویت را بگیرد.

زمان ظهور، وعده‌ای قطعی یا وقتی نامعلوم

ظهور امام مهدی^(ع) وعده‌ای الهی و قطعی است. اما زمان دقیق آن در اختیار هیچ‌کس نیست. در روایات، به روزهایی برای قیام حضرت اشاره شده است. با این حال، این روایات نباید دستاویزی برای تعیین تاریخ ظهور یا داده‌های قطعی قرار گیرد. امام صادق^(ع) فرموده‌اند: «يَخْرُجُ قَائِمُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، قائم ما اهل بیت در روز جمعه قیام می‌کند.» (مصالح، ج ۲، ص ۳۹۴). همچنین امام باقر^(ع) می‌فرمایند: «يَخْرُجُ الْقَائِمُ يَوْمَ الثَّلاثِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، الْيَوْمَ الَّذِي قَبْلَ فِيهِ الْحُسَيْنُ»، قائم در روز شنبه، روز عاشورا، همان روزی که حسین^(ع) در آن به شهادت رسید، قیام می‌کند. (کمال‌الدین، ج ۲، ص ۶۵۳). پیام اصلی این روایات، نه تعیین تقویم ظهور، بلکه پیوند قیام مهدوی با عدالت خواهی، عاشورا و مبارزه با ظلم است. انتظار واقعی، آماده کردن خویش برای چنین روزی است.

چرا ولایت‌مداری در عصر غیبت، شرط یاری مهدی موعود(عج) است؟

از سراسر جهان و با محوریت فرماندهی واحد یک شهروند ولایت مدار در عصر غیبت، برای تعجیل در ظهور، محله و شهر خود را بر مدار ارزش‌های الهی مدیریت می‌کند. او که می‌داند امام زمان^(ع) تشنه برپایی عدالت است، در چارچوب قوانین نظام اسلامی که به امضای ولی فقیه رسیده است، با فساد اقتصادی و اداری می‌ستیزد. وقتی آیه قرآن می‌فرماید: «الَّذِينَ إِذَا مَكَتَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَخْفَاوُا الصَّلَاةَ وَأَتَوُا الْكِبَاةَ وَأَمْرُوا بِالْفَعْرِ وَفَوَّهُوا عَنِ الْقَتْلِ» (حج، ۴۱)، مصداق امروزی آن، حمایت از نهادهای برآمده از انقلاب اسلامی در اجرای امریه معروف و نهی ازمنکر اجتماعی است.

حلقه وصل مقاومت و ظهور

شاید یکی از صحنه های آشکار تجلی ولایت‌مداری در جهان امروز، جبهه مقاومت باشد. هنگامی که ولی فقیه، پرچمدار نبرد با استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی می‌شود، نیروهای جان‌پرکزی از تهران تا صنعا، از بیروت تا غزه، با الهام از ندای «هل من ناصر ينصرني» ابا عبد الله الحسین^(ع)، گردهم می‌آیند. این تجمع حول محور ولایت، تمرینی برای تشکیل سپاه جهانی امام مهدی^(ع) است. در روایات آمده است که یاران خاص حضرت مهدی^(ع) خورشید پنهان ثبت شود!

درباره پیشینه کالایی که در زندگی مردم خراسان تنها یک طعم دهنده غذایی محسوب نمی‌شد

مردم نمک می‌خواستند یا مشروطه؟

سیده نعیمه زینبی نمک همیشه کنار نان بوده است و نان در این دیار، هم قافیه جان، برای همین، اگر بخواهیم از زندگی مردم خراسان حرف بزنیم، نمی‌شود از کنار نمک ساده گذشت؛ ماده‌ای که هم پای ثابت سفره بوده و هم تکیه‌گاه روزهای بی‌سرد خانه و بی‌پنجال. روزگاری نمک فقط مزه غذا را کامل نمی‌کرد؛ نگهداری گوشت و لبنیات، نمک‌سود کردن پوست و روده و بسیاری از کارهای ریز و درشت معیشت شهری و روستایی به همین دانه‌های سفید گره خورده بود. قصه نمک در این خطه، فقط قصه آشپزخانه نیست؛ قصه معدن است و راه و بار قصه بازار و قیمت و گاهی قصه دعوا و اعتراض. از معادن و نمک‌زارها تا اجاره‌داری و مزایده، از انبار و توزیع تا حساسیت نانوaha و نگرانی مردم از گرانی تا جایی که حتی مشروطه خواهی را هم در برهه‌ای از تاریخ تحت تأثیر قرار داد. ما رد نمک را از لایه‌لای سندها، خبرها و خاطره‌های شهر دنبال کردیم و تا در این گزارش قصه پر ماجرای آن را بازگو کنیم: سرگذشت کالایی که ساده به نظر می‌رسد، اما اگر دقیق‌تر نگاه کنیم، بخش مهمی از تاریخ معیشت و اقتصاد مشهد و خراسان است.

- جغرافیای نمک در خراسان

نمک از کهن‌ترین مواد معدنی مورد استفاده انسان بوده‌است و شواهد باستان‌شناختی نشان می‌دهد که استخراج آن در ایران نیز دست‌کم از دوره هخامنشی رواج داشته است. مهم‌ترین نمونه شناخته‌شده، معدن نمک چهرآباد در نزدیکی زنجان است که آثار بهره‌برداری از آن به قرن پنجم پیش از میلاد می‌رسد؛ همان معدنی که به‌سبب کشف «مردان نمکی» شهرت یافته است. این معدن نشان می‌دهد که نمک در ایران باستان، نه‌تنها کالایی خوراکی، بلکه ماده‌ای مهم برای نگهداری مواد غذایی، دادوستد و فعالیت‌های صنعتی بوده است.

این معدن در دوره ساسانی نیز دوباره به‌کار گرفته‌شد و شواهدی از روش‌های نسبتاً پیشرفته استخراج، مانند شیوه «اتاق و پایه»، در آن دیده می‌شود. در دوره‌های بعد نیز معادن نمک در نواحی گوناگون ایران، ازجمله زنجان، سمنان، قم، گرمسار و بخش‌هایی از خراسان، اهمیت اقتصادی خود را حفظ کردند و نمک هم در زندگی روزمره و هم در تجارت داخلی جایگاهی پایدار داشت.

در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی پایان‌نامه‌ای قدیمی وجود دارد که در آن، دانشجویی به نام «اکبر توکلی‌راد» در سال ۱۳۵۸ تلاش کرده است آمار دقیقی از معادن استان خراسان ارائه دهد. او درباره معدن نمک می‌نویسد:

«خراسان دارای سه معدن نمک سنگی در سلطان‌آباد، عمارلو و حصار یزدان نیشابور، با مقدار سالانه ۱۰ هزار تن، و چهار معدن نمک آبی در تربت‌جام، جاجرم، طبس و سبزوار است که سالانه ۴هزار و ۵۰۰ تن استخراج دارند. قیمت هر تن نمک در مشهد ۷۰۰ ریال است.»

در مستندات مطبوعاتی نیز از معدن عمارلو در حوزه نیشابور، نمک‌زار سبزوار، نمک بلوری بردسکن، معدن‌کوهسرخ، معدن تربت‌جام و معدن بازه‌هور، از املاک وقفی آستان قدس، یاد شده است. این پراکندگی جغرافیایی نشان می‌دهد که نمک، برخلاف برخی مواد وارداتی، منبعی بومی و منطقه‌ای در خراسان بود، اما بومی بودن الزاما به معنای ارزانی و دسترسی آسان نبود. زیرا نظام واگذاری، حمل‌ونقل، انحصار و واسطه‌گری بر قیمت آن اثر مستقیم می‌گذاشت.

- نمک فقط خوراک نبود!

نمک در خراسان دوره قاجار و سال‌های پس از آن، تنها جاشنی خوراکی نبود، بلکه یکی از پایه‌های اصلی معیشت روزمره به‌شمار می‌رفته. اهمیت این ماده را باید در جهانی فهمید که هنوز از یخچال، سردخانه و شیوه‌های نوین نگهداری مواد غذایی خبری نبود.

در چنین شرایطی، نمک مهم‌ترین ابزار حفظ و ماندگارسازی خوراک، به‌ویژه گوشت، بود. گوشت تازه اگر در مدت کوتاهی مصرف نمی‌شد، به‌سرعت فاسد می‌شد؛ بنابراین نمک‌سود کردن، یعنی خواباندن گوشت در نمک یا آغشته کردن کامل آن به نمک، یکی از رایج‌ترین و ضروری‌ترین شیوه‌های نگهداری به‌شمار می‌آمد. این کار هم در خانه‌ها و هم در مشاغل وابسته به تولید و توزیع مواد غذایی انجام می‌شد و به مردم امکان می‌داد گوشت را برای مدت طولانی‌تری ذخیره کنند. از این ماده حتی در درمان‌های خانگی ورم یا کاهش درد نیز استفاده می‌شد.

کاربرد نمک البته به استفاده خانگی محدود نمی‌شد. یکی از صنف‌هایی که بیشترین استفاده را از نمک داشت و در دوره گرانی آن بیش از همه اعتراض می‌کرد، صنف خبازان بود. کمبود و گرانی

ورودی معدن نمک سلطان‌آباد

اهمیت معادن نمک به حدی بالاست که معدن آن در شهری چون نیشابور به همراه معدن فیروزه به اجاره داده می‌شد. این اهمیت به حدی بود که در سال ۱۳۱۲ خورشیدی یک اداره یا عنوان، اداره معادن فیروزه و نمک نیشابور مشهد، برای آن تأسیس کرد

نمک، که برای تخمیر نان ضروری بود، چنان نانواها را به ستوه آورد که در سال ۱۳۲۷ اقدام به تأسیس شرکت سهامی پخش نمک کردند. آنان پانصد سهم هزارریالی را واگذار کردند تا با کوتاه کردن دست واسطه‌ها، دسترسی آسان‌تر و

به‌صرفه‌تری به نمک داشته باشند.

این دانه‌های بلورین در نگهداری برخی فراورده‌های دامی، پوست و روده نیز نقشی اساسی داشت. اگر روده بلافاصله پس از ذبح و پاک‌سازی در بلورهای نمک قرار نمی‌گرفت، خیلی زود فاسد می‌شد و دیگر قابلیت مصرف صنعتی یا صادراتی نداشت. اسناد مربوط به تجارت روده‌های نمک‌سود نشان می‌دهد که اداره فلاح‌ت در سال ۱۳۱۵ خورشیدی، آگهی درباره باربندی روده‌های کم‌نمک به مقصد جمahir شوری در جراید منتشر کرد تا شرایط بسته‌بندی آن‌ها را یادآور شود. در دباغی پوست نیز نمک، این چاشنی دیرینه، برای جلوگیری از فساد اولیه و آماده‌سازی پوست پیش از مراحل بعدی ضروری بود. حدود سال ۱۳۱۳ خورشیدی، دولت به‌تجار صادرکننده پوست بز و گوسفند، اعم از پوست خام خشک‌شده، نمک‌سود و دباغی‌شده یا تیماج و چرم، به‌ازای هر من، پنجاه دینار جایزه صدارتی می‌داد. از این رو، نمک باقصابی، دباغی، روده‌سویی و حتی تجارت برون‌مرزی پیوند داشت.

در کنار این کاربردهای ضروری، اسناد مطبوعاتی و شکایات‌های موجود نشان می‌دهد که بلورهای سپید‌گاه وسیله‌ای برای تقلب در بازار نیز بود. در برخی موارد، به‌پینه و تیاکو نمک می‌زدند تا با افزایش وزن، بهای بیشتری از خریدار بگیرند یا آن را به صابون می‌افزودند تا وزنش بیشتر شود و کیفیت واقعی‌اش پنهان بماند. بنا بر گفته قدیمی‌ها، گاهی نیز به گوسفند نمک می‌دادند تا با نوشیدن آب بیشتر، وزن بیشتری روی ترازوی فروش نشان دهد. این شواهد نشان می‌دهد که این ماده راهبردی، افزون بر استفاده‌های مفید، می‌توانست به ابزاری برای سودجویی و تقلب نیز تبدیل شود.

- نمک قاجاری، فیروزه‌های شور

اسناد و آگهی‌های اداری دوره قاجار و سال‌های پس از آن نشان می‌دهد که خراسان از نظر دسترسی به منابع نمک، منطقه‌ای فقیر نبود و بخش زیادی از نمک مصرفی استان در خود آن تولید می‌شد. اخبار مربوط به نمک در مطبوعات،

دانست که نمک از سطح نیاز روزمره به سطح یک مسئله حکمرانی و منبع درآمد تبدیل شد.

- گذار از سنت به شرکت

در اخبار دوره پهلوی اول، اداره مالیه مسئله وثیقه و حق الضمانه معدن فیروزه و نمک را مطرح می‌کند. ظاهراً در بهمن ۱۳۰۶، آقای ساعد این معادن را اجاره کرد و حدود سه چهارم خانه مسکونی خود در نیشابور و یک چهارم مزارعش در سرخس را به عنوان وثیقه اجاره معادن به این اداره سپرد. این سخت‌گیری اداره مالیه و ریسک‌پذیری سرمایه‌گذار، از سودآوری این معادن حکایت دارد.

بلدیه در این دوره بر دروازه‌ها و توزیع کالاهای اساسی نظارت مویرگی داشت و برای هر بار الاغ نمک که وارد شهر می‌شد، ۲۵ دینار حق قیانداری (تعرفه) دریافت می‌کرد. در سال ۱۳۱۲، کشف معدن تازه‌ای از نمک بلوری در بردسکن و انعکاس آن در روزنامه آفتاب شرق، اهمیت تأمین نمک در نواحی مختلف خراسان را آشکار کرد. ظاهراً شهرهایی مانند بجنورد در تأمین این ماده حیاتی با محدودیت روبه‌رو بودند و نیاز خود را از کال‌شور جاجرم یا نیشابور تأمین می‌کردند. از این منظر، کشف معدن جدید فقط یک خبر معدنی نبود، بلکه پاسخی به نیازی معیشتی و منطقه‌ای محسوب می‌شد.

در همین سال هاست که پای شرکت‌ها به استخراج نمک باز شد. نخستین شرکتی که برای استخراج و تجارت فیروزه و نمک شکل گرفت، شرکت تضامنی فیروزه پرورش و حمیدزاده با سرمایه صد هزار ریال بود. در این زمان نخستین تبلیغ برای خرید نمک‌های این شرکت در جراید به چاپ رسید تا اندک‌اندک این ماده خام به یک کالای بازاری دارای برند تبدیل شود. آگهی‌های این شرکت با تأکید بر سفیدی و تمیزی نمک‌های بلوری و ساییده ادامه داشت تا جایی که حتی آن را رافع سنگ مثانه اعلام کردند. بنابراین، در این دوره، مسئله نمک در خراسان وارد مرحله‌ای تازه شد؛ مرحله‌ای که در آن بهره‌برداری از معادن با شکل‌گیری فعالیت‌های شرکتی بیش از پیش به هم گره خورد. در این دوره نشانه‌های آشکاری از اداری‌شدن، تجاری‌شدن و حتی برندسازی این کالا دیده می‌شود.

- نمک؛ از گرانی بازار تا اعتراض صنفی

در سال ۱۳۲۳، مزایده اراضی بازه‌هور توسط آستان قدس، از وجود یکی دیگر از کانون‌های تولید نمک در خراسان پوستی برمی‌دارد. در همان سال، مزایده نمک‌زار تربت‌جام نیز نشان می‌دهد که دولت به دنبال بهره‌برداری و درآمدزایی سازمان‌یافته از این منبع بود.

در میانه دهه ۱۳۲۰ نیز شرکت سهامی نمک خراسان شکل گرفت؛ روندی که از جایگزینی تدریجی ساختارهای شرکتی به جای مناسبات سنتی تجارت و اجاره‌داری حکایت دارد. هم‌زمان، گرانی پیایی نمک و شکایت از احتکار و عرضه گران آن، صفات روزنامه‌ها را پر کرد و اعتراضات صنفی را به سطح اجتماع کشاند. در این میان، حسین اردکانیان، نماینده خبازان مشهد، از پیگیران اصلی مسئله است و با طرح اعتراضات در جراید، فشار صنفی را افزایش داد. در نتیجه، شرکت سهامی پخش نمک توسط اتحادیه خبازان تأسیس شد تا از طریق مداخله مستقیم، قیمت نمک کنترل شود، در همین مسیر، صنف پوست‌فروش‌ها و دباغان نیز به معترضان پیوستند. نامه سرگشاده حاج محمدصادق پوستی که از افزایش نرخ نمک از ۱۲۰ ریال برای ۳۰۰ کیلو به ۲۷۰ ریال انتقاد می‌کند، به خوبی نشان می‌دهد که نمک همچنان کالایی پرارزش و محل منازعه اقتصادی بوده است. نهایتاً انجمن شهرداری مشهد با دعوت از شاکیان و غلامرضا کاشانی، مستأجر معادن، قیمت هر خورار نمک عمده را ۱۵۰ ریال و خرده را ۱۸۰ ریال تعیین کرد و برای توزیع مستقیم و نظارت بر بازار، شعباتی نیز ایجاد شد. اهدای ۱۲۰۰ کیلو نمک برای تعمیر مدرسه درزیاد بالا و خبر سرقت نمک با سه الاغ از کوه نمک سالار در تربت‌حیدریه نیز نشان می‌دهد که نمک در این دهه هنوز یک دارایی اقتصادی معتبر و قابل مبادله در خراسان بود. همچنین مزایده نمک بچستان در اطراف کاشمر، نمک آبقد و عمارلو نیشابور و نمک‌زار تربت‌جام گواه آن است که این نواحی از پایگاه‌های فعال تولید نمک در استان به‌شمار می‌آمدند.

- نمک در سال‌های پس از انقلاب

پس از انقلاب اسلامی، مدیریت معادن به ساختار رسمی وزارت صنایع و معادن (و بعدها صمت) منتقل شد. امروزه بهره‌برداری از این منابع تحت نظارت قانون معادن و از طریق صدور پروانه‌های بهره‌برداری و اکتشاف انجام می‌شود. اگرچه آمار دقیق تولید سالانه به تفکیک هر معدن در گزارش‌های عمومی کمتر دیده می‌شود، اما معادنی مانند سلطان‌آباد (نیشابور) همچنان از قطب‌های اصلی تأمین نمک صنعتی و بهداشتی استان هستند. امروزه بخش بزرگی از نمک استخراج‌شده در خراسان، پس از فراوری در کارخانه‌های نمک تصفیه‌شده و یزدادر، وارد چرخه مصرف خانگی و صنعتی می‌شود و برخلاف دوران گذشته رعایت استانداردهای بهداشتی و خلوص شیمیایی، ملاک اصلی کیفیت و سلامت این کالای باستانی در بازار مدرن است.

ایران نامه

گذری بر کشف یک اسکلت عجیب در نیشابور ۱۰۰ سال پیش که به موزه نمی‌رسد

استخوان‌هایی بزرگ با قبری ۹ متری

تراپی‌ا خبر کشف گنج یا دفینه، همیشه ازجمله اخبار جذابی است که توجه خوانندگان جراید را به خود جلب می‌کند. این جذابیت مختص مردم امروز نیست و در گذشته نیز وجود داشته است. البته امروزه شاید اخبار کشف دفینه، به‌دلیل حفاظت از مناطقی که این آثار تاریخی در آن‌ها پیدا می‌شوند، چندان بازتآب خبری نداشته باشد، اما در مطبوعات قدیمی تقریباً هر چند روز یک‌بار می‌توان چنین اخباری را مشاهده کرد. در اغلب موارد نیز این اخبار ادامه‌دار بوده‌اند و مخابران جراید، گزارش پیگیری‌های خود درباره دفینه‌ها را به‌طور مرتب چاپ و منتشر می‌کردند.

برای نمونه، روزنامه بهار، سال ۱۲۰۷ از کشف دفینه‌ای بزرگ در نزدیکی نیشابور خبر می‌دهد و می‌نویسد: «مأمور کاوش تبه آلپ ارسلان اظهار می‌دارد در کاوش، خمی پیدا شده که تقریباً گنجایش ۶۰ تن، احتمالاً اشتباه نگارشی است. آب دارد، از قرار معلوم، عده خم‌ها یازده عدد بوده که مابقی شکسته درآمده و خشت‌هایی که درآمده، وزنش قریب ۲۰ من، سطحش یک ذرع مربع و قطرش سه گره است. در همانجا آسیاب دستی پیدا شده که نصفش شکسته است. موقعی که عمه‌جات خواسته‌اند آن را بردارند، با وجودی که عده‌شان شش نفر بوده، نتوانسته‌اند. همچنین گلوله‌های معوجی پیدا شده که تقریباً به طول یک ذرع و به شعاع یک چارک است. دندانی پیدا شده که ۱۴ مثقال وزنش بوده، پنجه‌ای از مچ بریده شده، بدون انگشت، پیدا شده که آن را باره بریده‌اند و عرضش تقریباً دو گره و نیم است. همچنین از چاهی که حفر کرده‌اند، تقریباً به اندازه ۳ هزار دانه تسبیح کوچک یَسر و به اندازه سه من یَسر نتراش، که هر قطعه‌اش سه تا پنج سیر وزن داشته، به دست آمده است. کاشی‌هایی نیز پیدا شده که یکی از آن‌ها دارای تاریخ بوده و به خط کوفی بسیار ریز، ۷۱۵، نوشته شده است.»

این خبر اما اینجا به پایان نمی‌سد و دو روز بعد، خبرنگویس این روزنامه با تیتَر «کشفیات مهم در نیشابور» توضیح می‌دهد که گویا کمی پایین‌تر از کشف دفینه، یک اسکلت عجیب انسان هم پیدا شده است که اندازه آن از اندازه اسکلت بدن انسان معمولی بسیار بزرگ‌تر بوده است: «در موقعی که خودشاهزاده افسری (کسی که از طرف نظمی، برای یازدید از محل دفینه رفته بوده) مشغول امتحان برای پیدا کردن محل حفریات بوده‌اند، به قبر خیلی بزرگی که از آجر بنا شده، برخورد‌ه‌اند که هر آجر آن سه چهارم‌تر عرض و سه چهار مترهم طول داشته، اسکلت مرده پیدا شده که سر او دو برابر سرهای معمولی بوده است.»

خبرنویس در ادامه در توصیف وضعیت این اسکلت که گویا براثر شکنجه مرده بوده، چنین آورده است: «از شقیقه راست الی چپ ده گل میخی آهنی که خیلی ضخیم بوده، به سر او کوبیده شده بود، یک غداره که سه چهار یک قد و سه انگشت پهنا داشته از آهن به پهلوی آن میت گذارده شده بود.»

متأسفانه از آنجا که در آن دوران هنوز اطلاعات کافی درباره جابه‌جایی این دست کشفیات وجود نداشته، آن قداره و اسکلت در وقت انتقال به شهر بر اثر دست‌پسیدگی، خرد و نابود می‌شود و هرگز به هیچ موزه‌ای راه پیدا نمی‌کند؛ «به محض آن که غداره را بلند کردند، چون زیاد زنگ زده بوده، پنج شش قطعه شده و خود کله(سر) هم از زیادی در موقع حرکت از زیادی کهنگی بهم پاشیده در اطراف حفریات قصر آلپ ارسلان می‌ریزد و نابود می‌شود.»

تاریخ نگار

رنگ کردن مردگان در ایران باستان

گروه تاریخ و هویت‌ا در برخی فرهنگ‌های پیشاتاریخی فلات ایران، رسم بود که بیکر درگذشتگان را با رنگ سرخ بپوشانند یا با خاک سرخ و گل آخرای تزیین کنند. این رنگ که از اکسیدآهن به‌دست می‌آمده، در بسیاری از مناطق ایران به فراوانی یافت می‌شده است. برخی پژوهشگران معتقدند رنگ سرخ نماد زندگی، خون، تولد دوباره یا باورهای آیینی مربوط به جهان پس از مرگ بوده است. البته در دوره‌های بعد، به جای رنگ‌آمیزی کامل بدن، روی استخوان‌ها یا پیرامون محل دفن با گل سرخ‌رنگ، نقش‌هایی ایجاد می‌کردند. جالب است بدانید که این سنت، تنها محدود به ایران نبوده و در بسیاری از محوطه‌های باستانی اروپا، مدیترانه و بین‌النهرین نیز نمونه‌هایی از تدفین با خاک سرخ کشف شده است. باستان‌شناسان این شیوه را یکی از کهن‌ترین آیین‌های تدفین بشر می‌دانند که قدمت آن در برخی مناطق به ده‌ه‌ها زرسال پیش می‌رسد.

سنگ قبر پاکال؛ فضانورد باستان یا نمادی اسطوره‌ای؟

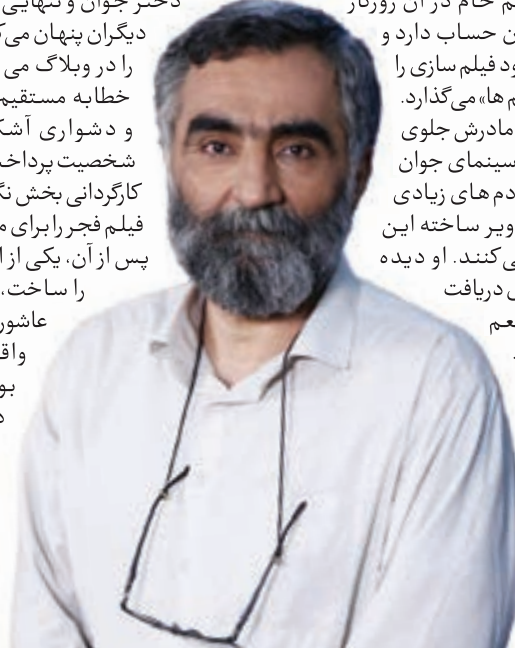
اردلان|تصویری که می‌بینید، نقش برجسته روی سنگ قبر پاکال بزرگ، فرمانروای تمدن مایا در سده هفتم میلادی است که در شهر باستانی پالانکه مرکزیک کشف شده است. برخی از طرف‌داران نظریه «بیگانگان باستانی» ادعا می‌کنند این نقش پاکال را در حال هدایت یک سفینه فضایی نشان می‌دهد. با این همه، باستان‌شناسان و پژوهشگران مایا معتقدند این تصویر، نمادی مذهبی و اسطوره‌ای از سفر پاکال به جهان پس از مرگ و ارتباط او با «درخت کیهانی» در باورهای مایایی است. نه یک فناوری پیشرفته. امروزه این سنگ قبر یکی از مشهورترین آثار تمدن مایا و نمونه‌ای برجسته از هنر و باورهای مذهبی این تمدن محسوب می‌شود.

قصه گوی خلوت آدم ها

درباره «هادی مقدم دوست» نویسنده و کارگردان «سرباز» و «هیئات»، آثاری که با موضوع اربعین و درباره کربلا ساخته شدند

مریم شهبه روی برگه های امتحانی بزرگ با سربگ آبی رنگ، فیلم نامه اش را می نویسد. برای آنکه نسخه ای نزد خودش بماند. کاغذ کاربن زیرش می گذارد. هنوز سیزده ساله است و هم سن وسال هایش تابستان را جور دیگری سر می کنند، اواما عاشق دوربین است. اولین باری که اتاق تاریک مونتاژ را دید هیچ وقت از حافظه اش پاک نشد. بعد از آن، فراغت تابستان ها را با فیلم نامه نویسی پر می کند. فیلم نامه را که می نویسد به دفتر انجمن سینمای جوانان ایران می برد و آنجا قرار است متن نوجوان ها خوانده شود و اگر پذیرفته شد، دوربین و سه پایه و چراغ و باتری و فیلم خام در اختیارشان بگذارند. هادی، می خواهد قصه هایش را روی کاغذ بیاورد و بعد از روی کاغذ بلندشان کند و روی پرده نقره ای بیندازد. کانون پرورش فکری جایی بود که او را با عالم سینما و فیلم سازی آشنا کرد. دوستانی دارد که فیلم برداری بلدند. یکی از آن ها کمک می کند و نخستین فیلم او ساخته می شود. فیلمی که خودش سال ها بعد می گوید از نظر فنی ضعیف بود اما موضوع و پرداخت جالبی داشت. هر تابستان به انجمن می رود و فیلمی می سازد. فیلم خام در آن روزگار ارزان و فراوان نیست، هر متر آن حساب دارد و هر اشتباه، بخشی از امکان محدود فیلم سازی را می بلعد. نام فیلم دومش را «چشم ها» می گذارد. بردارش در آن بازی می کند. پدر و مادرش جلوی دوربین می روند. اثر به جشنواره سینمای جوان راه می یابد و برای نخستین بار آدم های زیادی در یک سالن می نشینند و تصاویر ساخته این نوجوان را روی پرده تماشا می کنند. او دیده می شود و بردارش جایزه بازیگری دریافت می کند. هادی چهارده ساله، طعم پیروزی را با تمام وجود می چشد. با حمید نعمت... که چندسال از او بزرگ تر است رفاقت می کند و زندگی حرفه ای هر دو، آرام آرام مونتاژ می شود و سروشکل می گیرد.

دورفیک ویک میز
«هادی مقدم دوست»

مسیرش را از فیلم کوتاه به مطبوعات سینمایی و سپس سینما و تلویزیون رساند. سال ها در نشریه تخصصی «فیلم نگار» قلم زد و با مجلاتی مانند «فیلم» و «۲۴» همکاری داشت. همکاری حرفه ای او و حمید نعمت... امتداد همان رفاقت جوانی بود. آن ها برای نوشتن، بیش از آنکه به تقسیم خشک وظایف تکیه کنند، گفت وگو می کردند و به ایده هایشان سروشکل می دادند. «بی پولی» یکی از محصولات مهم همین همراهی بود. فیلمی درباره مردی که ظاهر آراسته اش نمی تواند سقوط اقتصادی او را پنهان کند. آن ها بعدتر «وضعیت سفید» را نوشتند، سریالی که خانواده ای پرجمعیت را در روزهای موشک باران تهران به باغی در اطراف شهر می برد. در «آرایش غلیظ» و «شعله ور» نیز همکاری این دو ادامه یافت، آثاری که آدم های ناآرام و چندوجهی را در دل جغرافیایی متفاوت دنبال می کردند.

در سال ۱۳۸۹ ایزود «چسب زخم» از فیلم چند اپیزودی «ملاقات» را کارگردانی کرد و دو سال بعد، نخستین فیلم بلند مستقش را ساخت که «سر به مهر» نام داشت. قهرمان فیلم، دختر جوان و تنهایی بود که نمازخواندنش را از دیگران پنهان می کرد و حرف های ناگفته اش را در ویلاگ می نوشت. «سر به مهر» بدون خطابه مستقیم، به شرم، ایمان، تنهایی و دشواری آشکارکردن بخش خصوصی شخصیت پرداخت و سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی بخش نگاه نو سی و یکمین جشنواره فیلم فجر را برای مقدم دوست به همراه آورد.

پس از آن، یکی از اپیزودهای فیلم «هیئات» را ساخت. اثری با محوریت فرهنگ عاشورا که موضوع اصلی آن درباره واقعه کربلا و امام حسین^ع بود و در واقع چهار کارگردان در شکل گیری آن حضور داشتند.

در میان رود

طرح اولیه سربال «سرباز» دست کم به سال ۱۳۹۲ بازمی گشت.

تصویری از پشت صحنه سربال سرباز

روز واقعه

مشهد این روزها مادر است

جرینگ تکه های شکسته دل هایی را می شنوی که از زیارت اربعین جامانده اند. این مابین، آن هایی که بی کوله پشتی راه می روند، از آدم های همین خانه اند. آدم هایی که به هر دری زدند نشد. آن مهر خروج سرخ روی گذرنامه هایشان ننشست. حالا با یک مشت قلب هزارپاره انگار بخواهند آن خستگی دلپذیر مشایه را بار دیگر تجربه کنند، در خانه شان را می بندند، از پیچ کوچی می پیچند، از کنار تمام سواری ها و اتوبوس ها عبور می کنند. سرشان را پایین می اندازند. شانه هایشان می افتد و انگار از یک جنگ نابرابر برگشته باشند و بغض تا دکه آخر یقه شان بالا آمده

نویسنده: آزاده ششمه سبکی

باشد، خود را به سمت حرم می کشانند. جایی که می توانند زار زار برای تمام نرسیدن های زندگی گریه کنند. این روزهای آخر صفر، مشهد مادر است. مادر دلتنگی که تمام سال چشم به راه آمدن بچه هایش دوخته تا دوباره برگردند. برایشان یک سفره سفید پهن کند. خاک جاده را از کفش هایشان بگیرد. یک بشقاب غذای گرم برنج زعفرانی بگذارد جلوی شان. یک تکه نبات ببندازد توی استکان شان و بعد بنشیند کنارشان و مدام فکر کند باید چه کار کند تا حال بهتری داشته باشند. غافل از آنکه بوی خانه، به تمام آدم هایش آرامش می دهد. نفس کشیدن زیر سقفی که صاحبش، ابتدا

و انتهای تمام خوبی هاست، خستگی و دلتنگی و بغض را از سر شانه همه میهمان ها می تکاند. چیز زیادی به روز واقعه نمانده است. مشهد دارد زمینش را آب و جاروی کند. دیوارهایش را دستمال می کشد. فنجان های بلوری کمرباریکش را از گنجه بیرون می کشد. روی تمام سکوها، ترمه می اندازد و بسته های انباشته زعفران را توی هاون می کوبد برای شربت های خنک زیر تیغ افتاب. گردوهای تازه را یکی یکی می شکند، لای خرماها را باز می کند، یک تابه بزرگ می گذارد روی شعله و بوی آرد تفت داده بلند می شود. کتیه های سیاه از بالای دیوارها پایین می ریزد. دیگ بزرگ نذری رانفس نفس زنان از زیرزمین بیرون می کشد و حالا باید بنشیند و همین طور که زیر لب برای سلامتی تمام مسافرها آیه الکرسی می خواند، منتظر مهمان هایش باشد.

سفر سبز

دست های کوچکی که مهربانی بلد بود

عکس: محمدحسن صابانی/شهرآرا

برای این روزها، لحظه شماری می کند. می گفت: از اول سال، هر پولی که بابا به عنوان پول توجیبی به من می دهد، در یک فلک کوچک سفالی می گذارم و همه اش را جمع می کنم تا این ایام در غذای نذری زائران شریک باشم. با خودم گفتم تربت حسینی یعنی این. فاطمه مگر چندسال دارد؟ حتما او هم دوست دارد با پول توجیبی اش عروسی بخرد و آن را بین عروسک های دیگرش در وپترین اتاقش بگذارد. اما او لذت نگاه به زائرانی را انتخاب

کرده است که هر سال از مسیر طریق العلماء می گذزند و او به دستشان نذری می دهد. از نظر او و خانواده اش پس انداز واقعی همین است، اینکه بدانی برای روزی که زائر حسین^ع از اینجارد می شود، چه چیزی کنار گذاشته ای. او دوباره سینی را برداشت و در میان جمعیت مشتاق زائران حاشیه فرات گم شد. تماشای فاطمه، مرا به این فکر فرو برد که گاهی بزرگ ترین کارهای دنیا، نه از سوی آدم های

فاطمه را از عطر دلنشین هل و گلاب و دارچین در دل نخلستان پیدا کردم. بویی که با گرمای نفس گیر ظهر عراق درهم آمیخته بود. هر بار که بشقاب های فرنی را روی سینی نقره ای رنگ می چید، صدای ظریف برخورد قاشق ها در سکوت نخلستان می پیچید. بعد، با همان لبخند همیشگی، بشقاب گرم را به دست زائری می داد که از مسیر بکر «طریق العلماء» و حاشیه فرات، خسته اما امیدوار به اینجا رسیده بود. خانه شان موبک بزرگی نبود، ایوان خانه خاله اش، «ام الرسول»، روبه حیاطی دلپاز بود و عطر نان محلی تنوری اش، تمام خستگی راه را از تن زائران می شست.

فاطمه، با آن چادر سیاهی که با وقار بر سر داشت، نگاهش پر از شوق بود. فارسی را شیرین و دست و پا شکسته حرف می زد، می گفت چون در شهرستان با فارسی زبان ها زیاد معاشرت دارد. فارسی یاد گرفته است. می گفت: خانواده ام از بصره آمده اند تا اینجا کنار خاله باشیم. پدرم در بصره تعمیرکار ماشین است، اما این چند روز که می شود، کرکره مغازه را پایین می کشد و دست به آچار نمی زند. می گوید فقط باید خدمت کرد. بشقاب فرنی را به دست پیرمردی داد که گرد راه طولانی بر چهره اش نشسته بود. ایستاد تا او اولین قاشق را بخورد و بعد، با چشمان پر ستاره اش برابیم گفت که چطور ماه هاست

نویسنده: آزاده ششمه سبکی

روزنامه فرهنگی- اجتماعی- اطلاع رسانی صاحب امتیاز: شهرداری مشهد

سید مجتبی موسوی مهر سردبیر سید سجاد طلوع هاشمی

نشانی: خیابان کوهسنگی ابتدای کوهسنگی ۱۵ دفتر مرکزی: ۰۵۱-۳۷۲۸۸۸۸۱-۵

تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۹۰۳۸۴ روابط عمومی: ۰۵۱-۳۸۴۸۳۷۵۲ شماره پیامک: ۳۰۰۰۷۲۸۹

سایت شهرآرا نیوز را با اسکن این کد دنبال کنید

میتوانید نامۀ اخلاق حرفه‌ای

اوقات شرعی مشهد

● اذان ظهر ۱۱:۳۷:۲۸ ● غروب آفتاب ۱۸:۳۲:۳۰ ● اذان مغرب ۱۸:۵۲:۱۵ ● نیمه شب شرعی ۲۲:۴۹:۲۵ ● اذان صبح فردا ۰۳:۰۶:۲۱ ● طلوع آفتاب فردا ۰۴:۴۲:۲۶

شهید

حسین خوش دلی کرمرودی

تاریخ شهادت: ۱۳۶۶/۰۵/۲۱

تاریخ تولد: ۱۳۱۴/۰۶/۰۱

محل تولد: مشهد

محل شهادت: جاده دیوان سندگان

عکس روز

عشقی که جا نماند

امسال هم جاماندگان اربعین پناهی بهتر از بارگاه مطهر امام رئوف نیافتند. خیلی ها سفر اربعین امسال به هر دلیلی قسمتشان نشد. یکی وسعش نرسید، یکی کار و بارش جفت و جور نشد و یکی به دلیل کسالت و بیماری این سفر را از دست داد و صدها دلیل دیگر دست به دست هم داد تا این جمعیت نوبت عاشقی شان در صحن و سرای حرم علی بن موسی الرضا(ع) برسد.

برای مشاهده گزارش تصویری کد را اسکن کنید.
عکس: میثم دهقانی/شهرآرا

چه‌ها

یک هفته است که کودکان قشم رمق بازی های تابستانه را ندارند

در آرزوی بابا، در آرزوی مامان

است که تا رسیدن تاکسی پدر جلو خانه و صدا زدن مادر برای ناهار ادامه داشت. یک پسر ۱۰ ساله چطور می تواند گنجایش یک شبه بی خانمان شدن را داشته باشد؟ چطور می تواند صبری کند سوگ پدر و مادری را که شب زیر سایه شان به خواب رفت و صبح زیر بمباران گمشان کرد. مرگ بر آنکه خانه های مردم این سرزمین شد هدف بمبارانش. مرگ بر آنکه آرزوی کودکان ایرانی بسیاری را کشت. مرگ بر آنکه بانیهت و بعضی پسر بچه ای است که از این دنیا فقط یک مادر و یک پدر می خواهد. مرگ بر او که تا باید دشمن آمریکایی ماست.

روزنامه نگار: فحیما بزرگدلگو

در حالت عادی از یک پسر بچه ۱۰ ساله بپرسی افق بلند آرزویت چیست، احتمالا دیدن فوتبالیست مورد علاقه اش یا داشتن یک پیراهن یا امضای او و تماشای بازی فوتبال تیم محبوبش در ورزشگاه. اولین چیزهایی باشد که به ذهنش برسد برای خواستن. اما معنای آرزو برای یک پسر بچه که مدار زندگی اش از حالت عادی خارج شده است فرق می کند. آرزو برای او دیگر چیزهای عجیب و غریب و فانتزی نیست! آرزو و خواسته اش همان روزمره همیشگی است که برخوردار بودن از آن حق طبیعی هر کودکی است. آرزو برای او همان توپ بازی هر روز ظهر توی کوچه